

Bild- och formkonstnärers möjlighet att verka i Örebro län

Delrapport för KRUT-projektet
Ann Sidén
Februari 2010

En investering för framtiden

Regionförbundet Örebro KRUT-projektet
701 83 ÖREBRO
E-post: matz.rysjo@regionorebro.se
Tel: 019- 602 63 93 Mobil 0704 - 800 878

Bild- och formkonstnärers möjlighet att verka i Örebro län

Delrapport för KRUT-projektet, Regionförbundet Örebro
Ann Sidén februari 2010

Inledning

KRUT-projektet i Örebro län ville låta ett antal frilansande bild- och formkonstnärer komma till tals, och med egen och kollegers erfarenhet har jag listat svårigheter som konstnärer upplever och som kan påverkas på lokal och regional nivå.

Uppdraget bestod i att:

- ge förslag på åtgärder som skulle kunna förbättra villkoren om de genomfördes
- rapportera goda exempel på åtgärder som förbättrar de här kreatörernas villkor och möjligheter.
- initiera uppbyggnad av ett mellanregionalt nätverk av frilansande upphovspersoner.

Bakgrund

Vi har idag ett stort antal aktiva kulturutövare som inte får sin verksamhet att gå runt ekonomiskt. KRUT-projektets uppgift är att försöka påverka förutsättningarna för dessa aktörer till det bättre. I ett antal utredningar har också påvisats att den kulturella och kreativa sektorn kan vara en kraftfull ingrediens i ett utvecklings- och tillväxtarbete för en region, därför att den bidrar till att skapa nya arbetstillfällen, inte bara bland kreatörerna själva utan också inom sektorer, som de är beroende av.

Syfte

Syftet med rapporten är att ge underlag till förslag om förändringar i de övergripande system, som påverkar villkoren för de aktörer, som är verksamma inom de ”kulturella näringarna”. Förändringarna kan vara av olika slag, både sådana, som aktörerna själva kan ta ansvar för och sådana, som kräver aktivitet och insatser från samhällets sida.

Arbetsätt

De bild- och formkonstnärer, som intervjuats är främst bosatta och verksamma i Örebro, men några kommer från andra delar av Örebro län. Min uppfattning är att de förhållanden, som den intervjuade gruppen har, överensstämmer i stort med förhållandena också för övriga frilansande upphovspersoner inom konstnärliga yrken. I de tjugosju intervjuerna med konstnärer är frågorna anpassade till en tidigare undersökning av kreatörers villkor som gjorts inom KRUT-projektet.

Inför bildandet av ett mer branschspecialiserat nätverk har jag deltagit i flera träffar med frilansande upphovspersoner samt ett möte med konstsamordnare vid Regionförbundet Öst-sam samt en kontakt med det kreativa nätverket i Södermanland.

Därefter har intressentnätverket The Art of Sweden bildats. Det driver frågan om ett regionalt kulturråd och en idé om en kompetensbank, där frilansande upphovspersoner inom de konstnärliga genrerna ska finnas att tillgå för politiker och beslutsfattare.

Kulturutredningen, Skuggutredningen, liksom regionens förslag till kulturpolitiskt program, artiklar och KRUT-projektets rapporter ligger till grund för rapporten, samt den pågående

debatten i radio, TV och tidningar liksom erfarenheter från seminarier och workshops. I rapporten använder jag mig själv som informant med en över tjugoårig verksamhet som konstnär i främst Örebro men också i övriga landet. Yrkeserfarenheten inbegriper tre perspektiv, som publik, som utövare och som arrangör.

Förkortningar

En lista över använda förkortningar finns på sidan 37.

Sammanfattande förslag

- *Inventera, dokumentera och publicera intressanta konstprojekt som gjorts i regionen.*
- *Samla regionens näringsliv och dess organisationer för att driva frågan om avdragsrätt för förstagångsköp av konst.*
- *Inrätta ett råd för miljö och skönhet med uppgift att vara remissinstans vid offentlig upphandling.*
- *Samla länets alla kulturpengar under ett anslag ("Kulturkaschen") och låt dem fördelas genom ett regionalt kulturråd.*
- *Fatta beslut om att 1%-regeln också ska omfatta markförsäljning, anläggning av väg, gator, park och naturstråk och att landstinget och alla kommuner ska tillämpa den. (1%-regeln innebär att en procent av byggnadskostnaden skall avsättas för konstnärlig utsmyckning).*
- *Det ska gå att registrera sig för offentliga uppdrag och vara möjligt att lämna offert som andra entreprenörer.*
- *Utnyttja statens stöd till kulturprojekt i länet.*
- *Inför/behåll ateljéstöd till bild- och formkonstnärer.*
- *Utbilda rådgivare inom entreprenörskapsfrämjande organisationer så kunskap om konstnärers speciella villkor finns där.*
- *Validera enskilda konstnärers kunskaper i samarbete med universitetet för att öka anställningsbarheten samt utbilda konstnärer till t.ex. projektledare.*
- *Använd utvärderingsinstrumentet Önskekvisten för att kvalitetssäkra regionens kulturprojekt.*
- *Ta fram siffror på vilka andra yrken och tjänster konstnärernas arbete genererar och hur stor omsättningen är.*
- *Skapa ett program för Artist in residence inom organisationer och företag som öppnar vägar för tvärsektoriella projekt.*

Örebro i februari 2010

Ann Sidén

Resultat

I Örebro kommun finns drygt 30 frilansande bild- och formkonstnärer, som har sitt konstnärliga skapande som yrke. I länet finns ungefär lika många ytterligare. Huvuddelen av dessa har en gedigen eftergymnasial utbildning bakom sig och ett antal års praktisk erfarenhet.

Konstnärer är ingen homogen grupp, utan den består av människor med mycket varierad bakgrund inom olika yrkesgrenar och specialiteter.

Kulturutredningen och den nya kulturpropositionen ses med viss ängslan och misstänksamhet från konstnärskårens sida. Det är inte särskilt många som har läst dem men från dem som tagit del av föreslagna förändringar hörs ett avståndstagande.

Konstnärerna tror inte att det är lätt att uppnå en förändring, eftersom de inte litar på beställarnas kompetens när det gäller att ge konstnärerna uppdrag eller att köpa in konst.

Konstnärernas förutsättningar att verka har förändrats på ett påtagligt sätt. För att hålla sig ajour med vad som händer i omvärlden och för att klara de administrativa uppgifterna som jobbet för med sig krävs betydligt mer än tidigare. Tiden för arbete i ateljén har krympt. För femton år sedan kunde arbetstiden vara 80 procent och tiden för administrativa uppgifter och omvärldsbevakning vara 20 procent. Nu är det omvänt.

En luttrad och utnyttjad yrkeskår har fullt sjå att hänga kvar på en marknad som inte fungerar. Även om verksamheten inte lönar sig är det svårt att vända om när man gjort en investering i en lång utbildning och tagit stora personliga risker, att avsäga sig förmåner som av de flesta andra yrkeskårer ses som rättigheter; semester, sjukersättning, familjebildande och pensionssparande. Stolt men förbannad vänder man ryggen åt politik och beslutsfattare. Av rädsla att stöta sig med marknadens aktörer deltar man inte i debatten. Då konstnärer är både kollegor och konkurrenter är lojalitet inför gemensamma frågor inte alls självklar.

De flesta konstnärer är så högspecialiserade i sin genre, att man varken ser det som sin uppgift, eller har tid och råd att sätta sig in i kulturpolitiken. Man ska veta att det aldrig funnits konstnärstjänster med månadslön som grund för verksamheten, på det sätt som det finns för anställda teaterarbetare och musiker.

De pengar som kommer in, investeras genast i material och mera arbetstid för att skapa nästa stora grej, som kommer publiken till del. Responsen visar att konsten som språk fungerar och är gott och nödvändigt. Även obegripligheter accepteras nyfiket av publiken, därför att alla vet att konst inte har till syfte att generera vinst, utan är vårt gemensamma bearbetande av livsfrågorna.

Även om konstnärerna har den kompetens som krävs för en rad yrken, står de inför två dilemman:

- Uppdragsgivaren har inte kännedom om inom vilka områden en konstnär kan verka och tidigare meriter och uppdrag i portfolion bygger på ett system för den institutionella konstvärlden.
- Den enskilda konstnärens meriter bör valideras för att bli tillgängliga för arbetsmarknaden. Att genomföra en större utställning eller utsmyckning är som att starta ett företag, driva det och sedan lägga ned det, med sig själv som uppdragsgivare. Kunskapen om att driva kreativa processer bör kunna tas tillvara.

Det tar mycket lång tid att öva upp handen och hjärnan och att nå en personlig mognad och uttryck, helt enkelt att ha något att berätta efter det man erövat tekniken. Alla vet att musiker måste öva skalor, och så är det också för konstnärer.

Uppdrag och försäljning kommer in ojämnt medan kostnaderna är kontinuerliga. Utrymmet för ”skalövning” och tiden för handen att korrigera hjärnan, kan kallas fri konst eller forskning. I övrigt finns alltid en beställare, en potentiell köpare.

Utställningar är marknadsföring av konstnärernas arbeten och ett möte med publik och kund men innebär ofta en ekonomisk förlust för konstnären. Konsthallar och museer budgeterar inte för ersättning för tiden konstnären lägger på uppförandet av en utställning. Hösten 2009 kom de första avtalen riktade till statliga institutioner med förhoppning att kommunerna ska följa efter, MU-kampanjen, som drivs av KRO och KIF. I REKO-kampanjen listar utställande konstnärer konsthallars och museers villkor för att på enkelt sätt se vilka som betar sig juste.

Den brittiska modellen att inte sortera och vikta profession: ”If you think you are, you are” är inte överförbar här och skulle komma att förorsaka problem om den infördes. I Sverige finns kulturskola, estetprogram på gymnasiet och på folkhögskolor, det finns studiecirklar och eftergymnasiala konstskolor, men dessa räcker inte för att man ska kunna försörja sig som konstnär. För att kunna etablera sig inom konstnärsyrket krävs det högskoleexamen och företagsekonomisk utbildning.

Yrkestiteln är kidnappad. Alla som vill kan kalla sig konstnär. Vad innebär det för yrkeskonstnärerna? För att göra en jämförelse kan man uttrycka det som att en köpare, som förr njöt av att välja, inhandla och köpa en kanelbulle idag vill knyta på sig förklädet och köra händerna i degen och baka sin egen bulle. Han är dock inte beredd att så säden, skörda den, mala mjölet eller städa i bageriet. Konsumenten vill känna sig som producent, utan att ta ansvar för helheten.

We are only in it for...

Några få yrken kan röra sig inom alla samhällsskikt. Det unika förtroende som konstnären åtnjuter bygger på att alla vet att verksamheten primärt inte syftar till ekonomisk vinst utan är ett bearbetande av allas våra livsfrågor. Nyttan av detta kommer först i nästa steg. I ett sekulariserat informationssamhälle med stora behov av kreativitet och rådbråkande av livsvillkoren, är tilliten till konstnärers ickekonfessionella verksamhet välkommen.

Konstnärer kan uttrycka hur det blev i slutändan, det som samhällsplanerarna och arkitekterna ville, eftersom de är unikt obundna ekonomiskt, religiöst och politiskt. Där ligger det unika förtroende de åtnjuter. De kan fylla de mellanrum ingen annan yrkesgrupp självklart tar ansvar för och de kan ta i saker, som anställda i olika hierarkier är hindrade att röra. Att etablera detta förtroende tar sju, åtta år på vilken plats som helst i världen. Publikens förtroende är en känslig sak, som ska vinnas och förvaltas. Konstnärer är inga ensamma genier, utan estetiskt och tekniskt skolade att se, plocka ned och gestalta de idéer, som rör sig i ett samhälle.

Konstnärer befinner sig på två olika marknader. Den ena är den kommersiella, den andra är gåvomarknaden, som förenklat kan beskrivas: En talang uppmuntras att utveckla sin förmåga av den grupp den finns i, därför att gruppen har glädje och nytta av den. Nyttan är indirekt.

I familjen och i vänkretsen utför vi allihop tjänster utan att förvänta oss betalning. Vi vet att det jämnar ut sig i längden. Tidsperspektivet är långt. Vi lever just nu, mellan dem som funnits och dem som ännu inte är födda, med lojalitet åt båda håll. Belöningen i att skapa, ge, ta

emot och dela är glädjen i sig. I en skapande process tar människan i bruk hela sig själv med intellekt, känsla, fysik och upplever ett annat tidsflöde.

Konstnärer är kanske också bärare och behållare av för tillfället olönsamma kunskaper och tekniker. Viktig kunskap för människans överlevnad och utveckling kan liksom lossna och försvinna i samhället utan detta skapande i allmänhetens tjänst. Vi kan inte veta vilken kunskap som blir nyttig i framtiden. Konstnärer utför arbetet oavsett om det finns en överenskommelse och talar utan att vara tillfrågade. Alla utövare beskriver sin talang som något de fått och måste förvalta. En vara eller tjänst som utförs under avgränsad tid kan värderas och säljas. Konst vistas på båda dessa marknader och det gör diskussionen förvirrande.

Varför ska vi ha poeter och konstnärer?

Andra förvirrande ord att skilja på är kultur - det gemensamma vi befinner oss i och konst - motsatsen till natur, påhittad och gjord av människohand. När vi diskuterar kulturpolitik är det bra att noga skilja på orden för att komma framåt. Språk och ord är normerande.

Att kalla konstnärer bidragstagare är både stigmatiserande och osant. Ett system framkallar sina användare. Statens löner och ersättningar kallas bidrag och av skattetekniska skäl stipendier. Löner i kommunala uppdrag, som medfinansieras av Kulturarbetsförmedlingen, distribueras genom Försäkringskassan och heter bidrag. I regionförbundets förslag till kulturstrategi finns en passus om att ”kulturarbetare ibland intagit en attityd att de ska skyddas mot marknadskrafterna, och därigenom ska finansieras via offentliga medel istället för att utgå från ett entreprenörskap.” Blandningen av olika marknader och 1974 års kulturpolitik är vad konstnärerna idag måste förhålla sig till, inte ett av dem uppfunnet och önskat system.

Det sociala skydds nätet omfattar inte konstnärer. Försörjningsstöd beviljas till exempel inte, då man genom yrkesvalet försatt sig i en medvetet osäker ekonomisk situation. Konstnärernas riksförbund, KRO, är en intresseorganisation utan arbetslöshetskassa. Medlemskap har man därför i DIK (Fackförening för akademiker, som arbetar med information och kultur) och till exempel SKTF med grund i arbeten åt kommuner och landsting. För att få ersättning från Småföretagarnas arbetslöshetskassa, SMÅA, krävs att konstnären lägger ned sin verksamhet och man kan inte få ersättning under tillfälliga svackor.

Ett exempel på hur konstnärer är beroende av politiska beslut är projektet SKISS, med huvudman Konstfrämjandet Bergslagen. Där går konstnärer in på arbetsplatser, fångar upp något som är angeläget för människorna där och gestaltar det konstnärligt. Projektet är väl dokumenterat, följt av forskning och genomfört i ett antal kommuner i landet. Efter noggranna anställningsintervjuer, avtalade arbetsplatser och startdatum, beviljades inte pengar till Örebro kommun och plötsligt stod åtta konstnärer utan arbete.

Marknad och aktörer - det statliga lotteriet

Marknaden och de aktörer som konstnärer förhåller sig till är stat, kommun, landsting, privat näringsliv och privata köpare.

Konstnärsnämndens rapporter och utredningar är underlag för regeringens förslag inom konstnärspolitiken och ska ta hänsyn till konstnärers särskilda villkor. Information om skatter, försäkringar, bidrag och företagande finns på nämndens hemsida. Stipendier och bidrag till enskilda yrkesverksamma konstnärer ska fördelas till dem som saknar fast anställning och de bedöms efter kvalitet, omfattning av verksamhet och behov. För internationella kontakter finns Iaspis, som kan ge stöd för utställningar och arbetsvistelser i utlandet och en utåtriktad verksamhet med föreläsningar, utställningar och publikationer. Det är hård konkurrens om stipendiemedlen och Konstnärsnämnden beviljar färre än 10 procent av inkomna ansökningar.

Den statliga inkomstgarantin för konstnärer är närmast att jämföra med en medalj och går till 157 personer inom alla konstnärliga genrer. Tre har tilldelats länet, en inom textil, en keramik och en fotograf. I kulturpropositionen föreslås att den statliga inkomstgarantin tas bort, men sannolikt kommer den att leva kvar i allmänhetens och kulturarrangörers föreställning om att någon sorts konstnärslön finns.

I ansökningsomgången hösten 2009 om arbetsstipendium beviljades en fotograf från Örebro län ett stipendium. De senaste fem åren har några få Örebrobaserade konstnärer tilldelats arbetsstipendier. Många bryr sig inte ens om att söka då det upplevs som ett lotteri som är svårt att få någon vinst i. Nämnden utredde sig själva 2009 efter kritik i samband med kulturutredningen och kom fram till att bidragen fördelas jämnt avseende geografi, kön och genre.

Ansökan baseras på tidigare meriter under senaste treårsperioden, vilket betyder att uppdrag och utställningar i Örebro direkt påverkar möjlighet till beviljande i Stockholm. Samma gäller för att få lämna en mapp hos Statens kulturråd, som ansvarar för utsmyckningar i statens fastigheter och också kan gå in som medfinansierare på kommunalt plan. De anlitar inte lokalt baserade konstnärer, även om brukaren önskar det. Attityden är att allt som är bra, förr eller senare kommer till Stockholm. Det är ytterligare ett stort ekonomiskt åtagande för den enskilda konstnären att genomföra utställningar i huvudstaden.

Konstnärsnämndens rapport 2009 om konstnärernas inkomster visar att konstnärers genomsnittliga inkomst var 84 procent av inkomsten hos den övriga befolkningen. Hälften av alla konstnärer, drygt 10 000 personer, hade mindre än 15 000 kr i månadsinkomst. Var fjärde hade mindre än 8 000 kr och var tionde mindre än 2 500 i månadsinkomst. Trots det fick konstnärgruppen inte mer stöd som bostadsbidrag, ekonomiskt bistånd från samhället än befolkningen i stort, men 30 procent hade använt sin arbetslöshetsförsäkring minst en gång under året, att jämföra med 13 procent av befolkningen totalt. 44 procent av konstnärerna deklarerade näringsverksamhet 2004 i jämförelse med drygt 10 procent av befolkningen som helhet. De som driver sin verksamhet som aktiebolag, ekonomisk förening och ideell förening redovisar sin ersättning som lön. Andelen näringsidkare bland konstnärer är därför betydligt högre.

De som har en löneinkomst vid sidan av inkomst av näringsverksamhet (kombinatörer) hade högst genomsnittsinkomst. Konstnärer med inkomst av enbart näringsverksamhet hade lägst inkomst.

Konstnärerna är en högutbildad yrkeskategori. Två tredjedelar av dem har högskole- eller eftergymnasial utbildning, men har väsentligt lägre inkomst än andra med eftergymnasial utbildning. I befolkningen som helhet är medianinkomsten högre för personer med grundskola som högsta utbildning än för dem med eftergymnasial konstnärlig utbildning. Kvinnors medianinkomst bland konstnärer är 89 procent av manliga konstnärers och i befolkningen i övrigt tjänar kvinnorna 78 procent av vad männen tjänar.

Av integritetsskäl ingår inte någon fråga om inkomst i de intervjuer som ligger till grund för denna rapport. Flera av de intervjuade nämner dock att en blandning av eget enskilt arbete och utåtriktat arbete ger bäst resultat konstnärligt, ekonomiskt och socialt.

Beslut i få händer

I Örebro kommuns kulturpolitiska program från 2002, erbjuder man en kulturell infrastruktur med goda villkor för den professionella kulturen och säger sig stödja en lokalt angelägen kulturproduktion. Individuella konstnärer ska ses som viktiga inslag i en kulturstrategi för att öka kommunens attraktionskraft.

Örebro kommun med drygt 130 000 invånare satsar på kultur i samma storleksordning som Botkyrka kommun med ca 80 000 invånare.

1 %-regeln, som inte är lagregel utan en rekommendation som innebär att vid offentliga byggen skall en procent av byggkostnaden avsättas för konstnärlig utsmyckning. Efter konstnärers lobbyverksamhet omfattar regeln numera också kommunala byggbolag och en procent räknas automatiskt in i byggbudget. Ett politiskt förslag finns inom Örebro kommun, att den också ska omfatta markförsäljning, vilket skulle skapa dubbelt så mycket medel för konstnärliga uppdrag.

Den avsatta procenten är inte längre nödvändigt knuten till en byggnad och medel som genereras av småprojekt samlas i en pott. Ett par gånger har Örebro kommun samarbetat med Statens konstråd, som då satsar lika mycket som kommunen och väljer konstnär. I Örebro kommun har konsthallschefen ansvaret för att fördela uppdragen.

Konsthallschefen ansvarar för kommunens inköpsanslag för lös konst på 300 000 kr som ska vara ett sätt att stödja bildkonstnärernas villkor och bildkonstens utveckling i Örebro. Den inköpta konsten placeras ut i kommunens offentliga lokaler.

Konsthallens provision är 40 procent på värdet av den sålda konsten, men av de knappa tre tjänster som finns är det ingen som aktivt arbetar med försäljning. För kommunala tjänsterna finns utlåningsverksamhet, som tillsammans med register sköts på en halvtidstjänst. I Serum, som är en utställningslokal i Örebro kommun, kan konstnärer lämna enstaka verk för kommissionsförsäljning. En kultureksekreterare på heltid och en pedagog och tekniker på 75 procent tjänst finns. Samarbete har inletts med Eskilstuna konstmuseum, Västerås konsthall och Passagen i Linköping för att en produktion ska kunna visas på fler orter och ger möjligheter att ta fram tryckt presentationsmaterial.

”Open Art” i Örebro city, tillkom 2008 efter en idé av en konstnär. Det blev ett politiskt önskemål och succé hos publiken. Arrangemanget 2009 budgeterades till två miljoner kronor men kostade 300 000 kronor ytterligare. En miljon kronor kom från näringslivet, en miljon kronor av skattepengar varav 700 000 kronor var ersättningar inklusive sociala kostnader till hundra deltagande konstnärer. En projektledartjänst på tio månader ingick. Arrangemanget är därmed nästan lika omfattande som Konsthallens årliga ordinarie verksamhet. 2008 fanns konstnärer på ”plus-tjänster” att tillgå för tekniskt arbete. 2009 har personalfrågan lösts med

utbildade personer som placerats vid konsthallen som en arbetslöshetsåtgärd samt med ungdomspraktikanter som var gratis för projektet.

”Rådhuskalendern”, en annan kommunal aktivitet, drivs av en marknadsföringsbyrå och kostar en miljon kronor. Deltagarna kan vara konstnärer eller amatörer och väljs ut efter ansökan med bilder och meriter. Var och en av de utvalda får 12 000 kronor för produktion av en bild efter ett tema.

Båda evenemangen är mycket lyckade publikt men verkar nu, hösten 2009, slå tillbaka mot den lokalt baserade yrkeskåren. Politiker vill halvera det långsiktigt verkande ateljéstödet.

Landstinget har tillämpat 1 %-regeln sedan 1967, och har ett tydligt kulturpolitiskt program med ansvar för länets professionella kulturarbetare. Konsthandläggaren arbetar under Landstingsfastigheter med fastlagda rutiner för inköp. Man har anlitat konstnärer för hängningsuppdrag och guidning av konstinnehavet för grupper och då följt KRO:s arvodesnorm. Man förvaltar över 12 000 verk och antalet uppdrag beror på hur mycket som byggs. En kulturstrateg har arbetat inom ett vidare kontaktnät i landet och Europa. 200 000 kronor som beviljats av staten till kulturprojekt i vården, hämtades inte hem 2009 med motivering att ansvaret inte längre ligger hos landstinget.

Konstkonsulentens uppdrag är att främja och stärka konstens ställning i länet. Konstkonsulenten finns till för att ge information, öka kunskapen om och bredda intresset för konst, skapa kontakter och nätverk för konsten, utveckla projekt, ge möjligheter till upplevelser av ett professionellt konstutbud och stödja konstnärer i länet. Från och med hösten 2007 finns konstkonsulentuppdraget hos Örebro läns museum.

Från början var tjänsterna vikta för utövare och Örebro läns första konsulent, hade gedigen branschbakgrund med styrelsearbete i KRO på riksplan och med bildande och drivande av Bildkonst Upphovsrätt i Sverige. Hon informerade tjänstemän och politiker i länet och anlätade konsekvent kollegor för uppdrag.

Konsulenterna utformar sina tjänster mycket olika i landet och den nu vikarierande konsulenten hade en första träff med några av länets utövare i september 2009. Tillförordnade museichefen svarar idag att tjänsten inte kräver konstnärlig kompetens och att det i princip inte finns någon budget att arbeta med. Webplatsen konstiorebro.lan.se marknadsförs inte och listan presenterar professionella utövare och amatörer.

(Af Kultur) i Örebro skapade sig ett gott rykte i landet då en pott kallad otraditionella medel användes. Konstnärer fick lön i sex månader för att producera en utställning för Konsthallen i Örebro. Det gav många utövare en utomordentlig skjuts och merit och gav ett innehåll i kommunens konsthall som intresserade publiken. Andra kommuner tog upp idén. Stödet finns inte längre kvar och inte heller lämnas stöd till teknikkurser eller seminarier. I små kommuner utan kulturansvariga har Af Kultur Media medverkat till arbetstillfällen som inte funnits annars.

Ur konstnärernas synvinkel har priserna dumpats och skapat ojämn konkurrens. Kommunerna har genom anställningsstöd och löner som arbetsmarknadsåtgärder vants av vid att betala relevanta ersättningar. Någon utvärdering av projekten där konstnärer deltagit har inte gjorts. Det måste finnas en enorm kunskapsbank av goda och mindre lyckade erfarenheter att samlas av ojävig bedömare. Af Kultur har varit en tung aktör som skapat ett system och har haft otydliga regler. Af Kultur är inte längre en ekonomisk part att räkna med och idag verkar uppgiften vara att skriva ut så många som möjligt ur förmedlingen. Det har det goda med

sig att utbildade inte luras till nyetablering och till en utskrivning av dem som inte är verk-samma.

I Örebro län finns 4 gallerier, som tar 40-50 procent provision jämfört med Konstfrämjandet Bergslagen, som tar 25 procent provision. De arrangerar 12 utställningar per år i Wadköping och lika många i övriga länet och på arbetsplatser och man driver projekt. SKR:s utställningsersättning på 5300 kr används.

En kommersiell konstförmedlare inom inredningsbranschen håller på att etablera sig med ett stall av konstnärer och är en följd av Konsthallens samarbete med Kinnarps kontorsinredning. En privat förmedlare med inriktning på skola finns. Galleri Örsta och Konst på hög finns i Kumla.

Konstnärscentrum (KC) Mitt ska vara en förmedlande länk mellan de yrkesverksamma bildkonstnärerna och deras arbetsmarknad och publiken. KC ska skapa kontakter och relationer med bland annat näringsliv, kommuner, landsting, skolor, konstföreningar, byggherrar och arkitekter. Under hösten 2005 genomförde KC-mitt en inventering, "Sverige bygger", av planerade byggprojekt för att se vilka som kan komma i fråga för konstnärliga gestaltningar. Man abonnerar på en förteckning över beviljade bygglov, även kallade gula kort.

Under 2006 anställde KC två projektledare med uppgift att fortsätta inventeringen. I Örebro svarar både kommuner och landsting att man själva sköter kontakter med konstnärer och fördelar uppdrag. Stöden för projektskrivning och skissförslag har sänkts från högsta summan 10 000 till 3 000 kronor vilket gjort att bidraget blivit i stort sett verkningslöst.

Intervjuer

Jag har intervjuat drygt tjugo kollegor och varje intervju har tagit mer än en halv dag att genomföra. Behovet av att berätta och att bli lyssnad på är stort. Fler har hört av sig och vill bli intervjuade. En av de tillfrågade intervjupersonerna ville inte delta. Godtycket i fördelning av arbeten och ett stort attitydproblem gentemot konstnärerna i Örebro bekräftas av begäran om tysthetslöfte. Kritik leder till yrkeskarantän.

Frågorna var:

- vilken yrkesverksamhet man har,
- hur länge man har bedrivit sin verksamhet och omfattningen i tid,
- i vilken ekonomisk form man verkar,
- om de har en mentor eller om externa ledamöter finns i ev. styrelse,
- om geografiskt verksamhetsområde,
- om ateljésituation,
- eventuellt samarbete med andra företag och nätverk,
- hur det skulle se ut i den bästa av världar,
- önskade kontakter och om där finns lyckade projekt som bör dokumenteras,
- utbildningsnivå
- eventuellt behov av kompletterande utbildning eller validering,

Till sist har de fått göra egna kommentarer.

Vid sidan av svar på de ställda frågorna har också en hel del annan information lämnats.

Exempel på sådana bonuskunskaper:

- partners betydande roll som sponsorer,
- privatliv på studentstandard,

- flyttning av verksamhet till annan region,
- planer på att lägga ned verksamheten
- oro över att bli sjuk, vilket skulle kunna välta verksamheten,

Det verkligt positiva är bilden av en så gedigen samlad kunskap och kompetens. Alla har satsat på långa kostsamma utbildningar och har tagit stora personliga risker, i ett förhållande till Örebro som närmast liknar olycklig och obesvarad kärlek. Man stannar därför man har sin familj här. Att de flesta intervjuade varit verksamma i omkring tjugo år visar på tiden det tar att etablera sig på marknaden som konstnär, inte av urvalet.

Endast en av de intervjuade har satt sig in i regionförbundets kulturstrategi, ingen har läst kulturutredningen. Två av de intervjuade har haft kontakt med Almi, resten var förvånade över frågan, liksom frågan om mentor eller extern ledamot. För att skydda sin familj och hålla sig kvar i arbetslöshetskassa deklarerar några A-skatt med näringsbilagan N1, trots decenniernas verksamhet. Alla är entreprenörer och motsvarar den flora av ekonomiska former som Konstnärsnämndens undersökning beskriver.

Av integritetsskäl har jag i intervjuerna med kolleger avstått från att fråga om inkomst, men tippar att Konstnärsnämndens rapport stämmer mycket väl med verkligheten i Örebro, som ingått i undersökningen. Flera nämner att en blandning av eget enskilt arbete och utåtriktat arbete ger bäst resultat konstnärligt, ekonomiskt och socialt. De flesta är verksamma över hela landet, i Norden och internationellt och samarbetar med andra företag.

Ateljéstödet har gjort arbetsmiljön mänsklig och upplevs som rättvist och kontrollerbart. Oron över den politiskt aviserade halveringen av bidraget är befogad, nästan alla måste lämna sina verkstäder om det genomförs. De som tillsammans hyr en hel fastighet som ateljéhus, är beroende av varandras betalningsförmåga och är bundna vid nio månaders uppsägningstid.

En samordnande kraft som driver projekt och hittar rätt kontakter saknas. Man behöver hjälp med att dokumentera arbeten och hantera digitalt material, liksom utbildning i att sköta och marknadsföra sina hemsidor. Stöd i utveckling och kontinuerlig uppdatering av teknik och material i seminarier efterlyses. Det är flera som är intresserade av att få veta vart de offentliga medlen till konst egentligen går. Alla upplever brist på tid för att utföra det egentliga arbetet. Sökandet efter finansiering samt administration av den egna verksamheten blir mer och mer omfattande, utan förväntat resultat. Beställarkompetensen hos köparna upplevs som alldeles för bristfällig.

Frågan om hur det skulle se ut i den bästa av världar var svårast. Att beskriva vad som inte fungerar är lätt men man är ovan att formulera konstruktiva lösningar.

Goda exempel

Kunskapen och idéer om hur långsiktigt lyckade projekt och arbetsformer ska utformas finns inom yrkeskåren. Seminarier med processcoachning skulle kunna matcha fram många bra idéer. Här följer några, prövade.

Örebro kommuns ateljéstöd kom till på konstnärsinitiativ efter en prövad modell från Gävle. Syftet är att konstnärer ska ha bra arbetslokaler och kunna vara verksamma i Örebro. Det är brist på lokaler och flera konstnärer har länge sökt ateljé och flyttat runt på rivningskontrakt. För att få ateljéstöd ska man under en treårsperiod noga redovisa utåtriktad yrkesverksamhet, vilket ligger till grund för beviljande. Kommunen får på så vis direkt aktivitet för insatta pengar och det går enbart till de frilansande utövare som befinner sig på marknaden. Kvaliteten är redan bedömd i och med utförda utställningar, projekt och uppdrag. Föreningen Ampok.g (Aldrig Mer Potta Och Kall Gröt), distribuerar och har drygt 30 medlemmar. Stödet kan inte sökas retroaktivt och ateljé kan därför bara bytas en gång om året för att minimera hanteringen. Ett ateljéhus finns med plats för tolv konstnärer. Konstnärer har också i alla tider haft ateljé i hemmet, för att hålla fasta avgifter för telefon, el och kontor så låga som möjligt. De lokaler som finns i Örebro har marknadsmässiga hyror.

I intervjuer med kollegorna upplever alla att ateljéstödet är den enklaste, mest rättvisa och långsiktiga åtgärden kommunen kan ställa upp med. För de flesta är den en förutsättning för verksamheten särskilt ställt mot antalet möjligheter att verka genom uppdrag, stipendier och arbetstillfällen i Örebro. Det behövs därför att uppdrag kommer så ojämnt. Stödet stämmer utmärkt i en långsiktig, regional och hållbar kulturstruktur.

Konsthallens samarbete med kontorsinredaren Kinnarps vann *Swedish Arts and Business Award*, pris för bästa samarbete mellan kultur och näringsliv 2004. Lokala konstnärers verk visades i möbelutställningen under några år. Varken Konsthallen eller företaget hade tid budgeterat för arbetet som därför avbröts. Det är ett utmärkt sätt att sälja konst och möbler och miljöerna blev vackrare, en win-win-situation också för köparen, som ser alla delar på ett ställe. Priset användes inte för marknadsföring inom Konsthallen och visar på behovet av en tjänst som säljare vid en kommunal konsthall.

Kreativitetskonsulterna var en utbildning arrangerad genom Af Kultur, med ett upplägg liknande Airis i Västra Götaland. De hjärtformade brödkakorna hos Leksandsbröd är ett knaprigt resultat av det. Företagen fick konstnärers kompetens i flera lyckade samarbeten, men någon uppföljning och bearbetning för att avsätta budget för en fortsättning gjordes aldrig. Konstnärerna gick därifrån med ett diplom från TBV, endast en fortsatte sin praktik ett år efteråt. Det nationella projektet SKISS har nämnts ovan och metoden ligger i linje med kulturutredningen och kommer att utvärderas 2010.

Gullspångsmodellen är en modell för att utveckla och samordna kulturlivet i mindre kommuner. Modellen arbetas fram av Konst- och kulturutveckling inom Kultur i Väst, Västra Götalandsregionen och Gullspångs kommun.

Med stöd av en strategigrupp och kultursamordnare, strategidokument, kulturplaner, projekt, kartläggning av resurser och omvärldsanalyser ska kulturen få ta plats i kommunens framtid och verka för en socialt hållbar miljö.

Under Kultur Kick-offs får kulturaktörer, föreningar, företag och intresserade invånare ta del av och utveckla varandras erfarenheter, projekt och verksamheter. En förutsättning för modellen är de lokala aktörerna inom kultur- och företagsliv.

Alla större styrelser bör ha en kulturarbetare som adjungerad ledamot och som tillför sin kompetens. Några organisationer, med regionförbundet i spetsen kunde börja nu som pilotprojekt. Konstnären ska stå i direkt kontakt med styrelse för att arbetet ska vara sanktionerat.

I ett och ett halvt år var jag anställd som *Artist in residence* på Björkhagaskolan i Lindesberg. Skolan ansökte och fick ”Wernersson-pengar” och annonserade efter konstnär och pedagog med uppgift att utveckla inre och yttre miljö. Sju gestaltningar genomfördes som nu noga vårdas av barnen själva. Metoden att finnas tillgänglig i vardagen för redan fungerande grupper och ta in konstnärs kompetens i läroplanen är värd att dokumentera och utveckla. Som roliga timmen har estetiken ingen effekt på skolämnen, men man gör om samma misstag återigen. Örebro kommun har nu en samordnare för kultur i skolan. Konstkonsulenten arbetar huvudsakligen själv med pedagogik i skolan. Frilansande konstnärer kan inte konkurrera med institutioner som avgiftsfritt erbjuder kulturarrangemang. Samtidigt talar man om vikten av entreprenöriell anda.

SÖK:arna och Kulturlaget var ett pilotprojekt som drevs av Af Kultur och Örebro kommun och finansierades med statliga och kommunala arbetsmarknadspolitiska medel. Projektet byggde på en uppfattning om att kultur och kulturarbetares kompetens kunde förstärka utvecklingsarbetet i sex prioriterade stadsdelar. I arbetet med större delaktighet i samhället av de boende samverkar kommunen, hyresgästföreningen, bostadsföretagen och föreningslivet. Med vunnen tillit och förtroende har ÖBO efter det anställt en konstnär på halvtid att under ett år prova att använda konsten som kompetens i arbetet med boendeinflytande i Vivalla. Ett projekt har genomförts med konstnärers metoder för att höja säkerhet och attraktivitet i Hjärstaskogen.

I mitten av 80-talet och början av 90-talet drevs *Wadköpingsskonsthall*, av en ideell förening av unga konstnärer. Deras ambition var att visa det nya inom konsten som gjordes i landet. Verksamheten fick statligt stöd som mest spännande galleri i Sverige, men motarbetades lokalpolitiskt till den grad att det lades ned. Fortfarande är det en merit att ha ställt ut där för många konstnärer som idag står på konstscenen. Örebro sattes på konstkartan. Wadköpingshallens publik blev snabbt större än Konsthallens. Personal på USÖ anordnade lunchgrupper som kom och kommunens konstinköpskommitté, där också politiker ingick, förlade sin visit på inköpsrundan sist där för diskussionernas skull. Det blev en rolig konstfostran av beslutsfattare även om den formen av inköp ifrågasattes då. Det är få beslutsfattare idag som förekommer som publik.

Crack var en digital verkstad under 90-talet, där stockholmskonstnärerna fick hjälp och möjlighet att ordna och uppdatera sitt dokumentationsmaterial med all aktuell teknik. Två konstnärer med digital bildhantering som expertområde var anställda. Den har haft mycket stor betydelse men lades ned efter ett politiskt beslut.

I Örebro har Fotograficentrum drivit en digital verkstad. En blandning av ideellt och avlönat arbete gjorde att den inte fungerade. I intervjuerna nämner nästan alla konstnärer lyckade genomförda projekt man vill dokumentera och arbetsmetoder man vill utveckla. Alla har problem med att finansiera tid och utrustning och brister i kunskap om digital bildhantering.

Projekt Konstpaus är en gång- och cykelväg, som etappvis färdigställs mellan Stallarholmen och Strängnäs. I ett tvärsektorieellt projekt har natur- och kulturvetare, ingenjörer och konstnärer inventerat och dokumenterat en slinga från ett nybyggt villaområde till en ny stadspark. Europeiska socialfonden har med 11,6 miljoner kronor bekostat denna nyckelfärdiga projektering åt Samhällsbyggnadskontoret, som en enskild skulptör arbetat fram. Metoden ligger helt i linje med den nya kulturutredningens aspektpolitik. En exempelsamling på hur

konstnärer som släpps in tidigt i samhällsbyggnadsprocesser kan driva angelägna frågor med sin kompetens, har givits ut i bokform.

I den bästa av världar

Det är ingen skillnad på kvaliteten hos konstnärer i vårt län jämfört med den som konstnärerna i Stockholm, Skåne, Umeå eller Västra Götaland har. Skillnaden ligger i tillvaratagandet av de arbeten som utförs. Jämfört med Västra Götaland, som nu varit region ett tag med en egen påse kulturpengar, syns en väsensskillnad. Man har ett inkluderande arbetssätt där kompetenser tas in i arbetet för en långsiktig regional och hållbar utveckling. Entreprenörer köps in. Filosofen Raoul Nejadmehr har trimmat politiker och tjänstemän i tänkande. Projektet Design med omtanke har utbildat vårdens chefer att räkna in estetiska värden.

Förre chefen för Norrlandsoperan bjöd in internationella gäststartister, som gav influenser, kontakter och utveckling för de egna artisterna och ett intressant program för publiken. Åland har fått fram flera internationella operastjärnor. De säger att det kommer sig av en tillåtande attityd, man får vara och drilla sina drömmar.

Konstnärer blir bra av att få utföra uppdrag. Varje uppdrag är unikt i innehåll, plats, budget, beställare och publik. Konstarrangemang konkurrerar inte som andra varor och tjänster på marknaden. Ju fler tillfällen, desto mer publik och högre kunnande som leder till köp och samarbeten.

Jag ser konstnärers och arkitekters verksamhet som en aktiv fredshandling, både i processen och i resultatet. Konstnärens kompetens är inlevelse, förmågan att föreställa sig hur det blir för brukaren i slutändan, förmågan att gestalta det där alla går omkring och tänker på. Det är en egen sektor inom upplevelseindustrin.

Välfärdssamhället, folkhemmet, har låtit och uppmuntrat sina barn och barnbarn utbilda sig till nästan vad de vill. I Sverige finns, näst intill unikt, konstnärer som inte har en familjeförmögenhet bakom sig. Det är oerhört intressant och värdefullt för ett samhälle. En konstnär säger så här i intervju: ”Jag kommer från en förort i Stockholm där valet stod mellan att bli knarkare, kriminell eller konstnär. Det är viktigt att den rösten hörs.”

På 80-talet fanns mycket få utbildningsplatser och efterfrågan och trycket gav en explosion av konstskolor på eftergymnasial nivå samtidigt som betydligt fler högskoleplatser inrättades. Nivån på arbetsprover sänks eftersom man konkurrerar om eleverna och alla vill få sina kurser fyllda. Något som är positivt för konstnärer är att några kan få möjlighet att undervisa, vilket är en av få tjänster som finns inom yrket.

Ekonomikurser har tillkommit först på senare år.

Slutsats

Man tager om man så hafva kan ...

Örebro är utåt känt för tre saker som får människor att flytta hit och en är kultur. Närsynta och hemmablinda ser vi kanske inte hur vackra stadens utesalonger är, går på konserter och ser konst. Vidare är Örebro bäst på statistik och utvärdering och är bra på att ta hand om hörselskadade och funktionshindrade. Vi vill vara bra på logistik, transport och utbildning. Universitetet har Demokratiskolan med framstående tänkare. Örebro är tyvärr också Sveriges tredje mest segregerade stad. Bild och form är ett språk alla förstår och den sociala rörlighet och tillit konstnärer har kan vara en mycket viktig resurs för samhället. Kajflockarna, demokratiskt organiserade i intelligenta stim är en utmärkt symbol och är stadens soundtrack.

Konstnärernas organisationer har i 45 år försökt påverka avdragsrätten för inköp av konst. Om förstagångsköp omfattades på samma vis som design, skulle en marknad öppna sig och generera en väldig aktivitet. Frilansande upphovspersoner i konstnärliga yrken saknar kraft att driva frågan längre och näringslivet borde i stället ta över frågan, eftersom det borde ha nytta och glädje av en sådan reform.

Det skulle vara intressant om man inom KRUT-projektet kunde göra en större kartläggning för att se uppgifter på vilka andra yrken och tjänster konstnärerna sysselsätter och hur stor omsättningen är.

Vägverkets *råd för miljö och skönhet* inrättades i början av 1980-talet och fungerar som generaldirektörens och de regionala vägdirektörernas kunskapsstöd inom viktiga områden som rör miljö och skönhet. Regionala råd finns i vägverkets sju regioner i Sverige, samt ett nationellt i Stockholm. De består av professionella utövare inom områdena bildkonst och skulptur, arkitektur, landskapsarkitektur, miljö, kulturhistoria och media. Råden breddar och fördjupar problematik, ger råd och kommentarer som rör vägverkets stora och små projekt, från projektering till genomförande och utvärdering. Rådets samlade breda expertkompetens från olika kunskapsområden ökar långsiktigt vägverkets och direktörernas medvetenhet och kompetens som rör konst-, kultur- och miljöfrågor.

På liknande sätt skulle Regionförbundet kunna samla och nyttja bred kompetens inom konst- och kulturområdena. Rådets kompetens skulle bidra till fördjupad reflektion inför olika verksamheter och projekt.

1 %-regeln skulle kunna omfatta väg-, gatu-, parkanläggning och markförsäljning. Natur är också ett älskat offentligt rum. Det ska gå att registrera sig för offentliga uppdrag och vara möjligt att lämna offert som alla andra entreprenörer.

En kulturstruktur är lika nödvändig som en infrastruktur. Samla alla kulturpengar i en "kassa". Öronmärk vad som ska gå till institutionerna och vad som ska gå till fria utövare. Titta på konstruktionen av Spelarinvest AB. Kan staden hålla sig med ett elitlag i fotboll kan vi ha fria utövare. Mandattid för dem som fördelar uppdrag och beviljar pengar kan ge nya ögon på utövares kompetens.

Gör revision för att se om konstanslag används efter styrdokument. Industrin kvalitetssäkrar sina processer. Åhus universitet har arbetat fram ett sådant instrument för konstnärliga produktioner, Önskekvissten. Det används av flera danska kommuner och av Region Skåne. Det är gjort för performativ konst men kan modifieras för bild- och formproduktioner. Politiken kan då se om man får ut önskad effekt av insatta medel.

Företagsformer skulle kunna utvärderas och utmyнна i konkret rådgivning i vilken form entreprenören passar bäst i och vilka företagsstöd som är möjliga. Kombinatorer klarar ekonomin bäst och faktureringsföretag ger bäst skydd.

Om konstnärers kompetens inte längre efterfrågas måste *validering* av kunskaper kunna göras i ett samarbete med universitetet för att öka anställningsbarheten och öppna dörrar för att konstnärer ska kunna verka i andra branscher.

Ett program för Artist in residence inom organisationer och företag kan öppna vägar för tvärssektoriella projekt. Över landet pågår intressanta nya former för utveckling man kan titta på. Fonden Innovativ kultur med medel från Stockholm stad erbjuder projektbidrag för att stimulera samarbete mellan kulturliv, näringsliv och forskning. Utgångspunkten är att ”Kultur är något som berör, ger eftertanke och är mer än en upplevelse för stunden. Kultur är möten som startar processer och är en viktig demokratisk kraft i samhället.”

Inventera, dokumentera och publicera bra konstprojekt som gjorts här. Det kommer att ge en samlad överraskande bild av vad som finns som både regionförbundet och de enskilda konstnärerna har nytta av. Kompetensen blir synlig och användbar i marknadsföring, metodutveckling och för ansökningar om nya projekt.

Idag finns en övertro på nätverk. Det är en form som går ut på att få egen vinning av sin nästa och som utesluter lika mycket som det inkluderar. Konstnärer behöver kontakt med större företag, industri och organisationer och behöver stöd i produktutveckling och designprocess.

Vad sägs om ett långt förhållande, en vänskap. Vänskap står för ett genuint intresse, respekt, ömsesidighet, förståelse och förpliktigande. Med det vill jag återknyta till teorin gåvoekonomi. En yrkeskår står till förfogande i det allmännas tjänst.

Målet är regional och hållbar utveckling i den attraktiva regionen, The Heart of Sweden.

Bilagor

1. Intervjuer med konstnärer

2. Förkortningar

3. Källor

Bilaga 1

Intervjuer med konstnärer

Samtal med konstnär nr 1 september 2009

Yrkesverksamhet: *Konstnär, grafik för multimedia, bildbehandling i datormiljö.*

Hur länge igång: *Sedan 1994.*

Heltid, deltid, hobby: *Halvtid sjukskriven för utbrändhet. Brödjobb städning.*

Ekonomisk form: *A-skattsedel och NI.*

Externa ledamöter, mentor: *Professor under utbildningen men inga kontakter efteråt.*

Geografisk verksamhet: *Norden, Storbritannien, Sydeuropa.*

Ateljé: *Hemifrån i datormiljö.*

Samarbete med andra företag: *Internationella spelföretag, reklambyråer.*

Nätverk: *Kollegor inom 3 D-data på nätet.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *en fungerande marknaden, avdragsrätt för konst för företag, en återgång till dekorativ konst vid byggen och inredning. Hjälpt med ekonomi, administration, försäljning, kontakter med fler yrkeskompetenser. Mer tid att arbeta i ateljén. Kunniga beställare. Internationellt verksamhetsområde.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Är dålig på att dokumentera egna jobb, kan inte skriva egna texter.*

Utbildning: *Eftergymnasial konstskola fyra år, konsthögskola 4 år i Sverige, konsthögskola 1 år i Norge.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Nej, inte mer utbildning. Vill inte vara alltiallo, vill göra konst.*

Egen kommentar: *Beskriver sig själv som typexempel på hur svårigheter att etablera sig efter en lång utbildning lett till utbrändhet och depression. Universitetsutbildningen hade inga kurser i ekonomi och företagande.*

Yrkeskåren dras med romantiska föreställningar som framkallar fördomar hos andra och sig själv. Myten om den lidande konstnären gör att vi inte får betalt för utförda arbeten eller processer. Precis som inom spelbranschen, byggs en åtråvärd image upp och man tar in unga, som är beredda att jobba utan ersättning för att meritera sig. Man lägger inte ned en verksamhet som går illa, då man investerat i så lång utbildning och hela sitt privatliv.

Samhället ska stödja bra konst, den lyfter både ort, land och folks självkänsla. Kommer från en förort i Sthlm där valet stod mellan att bli knarkare, kriminell eller konstnär.

Det är viktigt att den sorten finns som beskriver verkligheten.

Samtal med konstnär nr 2 september 2009

Yrkesverksamhet: *Målare, animatör, konstskolelärare, marmoreringsmålare, illustratör och musiker. Har aldrig haft brödjobb utan anknytning till konstnärskapet. Utför utsmyckningar inomhus, försäljning av egen konst genom utställningar, design för textilföretag, konsult åt landstinget med inköp, hängning och pedagogik. Ettåriga stipendier från Statens Konstråd 1996, 1997, 2002. Arbetsstipendier från Örebro Kommun 1990 och Örebro Läns Landsting 1996.*

Hur länge igång: *25 år.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid.*

Ekonomisk form: *Deklarerar A-skatt och N1 enskild näringsidkare. Kortare anställningar, såsom hos Filmpol Mitt, konstskolor och uppdrag som illustratör.*

Externa ledamöter, mentor: *Aldrig haft kontakt med Näringslivsråd, Almi eller liknande.*

Geografisk verksamhet: *Sverige. Kontakter i USA avbrutna av finanskrisen.*

Ateljé: *Bra ateljé, 50 kvm i ateljéhus med tillgång till gemensam verkstad och lunchrum. Subvention genom Örebro kommuns ateljébidrag. Bästa stödform någonsin. Ateljégruppen är nu beroende av det stödet. Upphör det, har inte alla råd att vara kvar i huset och det skulle välta verksamheten för övriga. Nu har gruppen infört ett halvårs uppsägning.*

Samarbete med andra företag: *Med möbelföretag, textilföretag, byggföretag, måleriföretag, konservatorer, länsmuseum, konsthallar, gallerier, arkitekter och skivbolag.*

Nätverk: *Lokal ateljéförening, konstskolelärare, konsthögskolekollegor. Medlem av SKTF. Medlem av BUS, Ampok.g.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *En bra gallerist som säljer konst och bokar utställningar och turnéer. Det skulle ge mer tid i ateljén för huvudverksamheten, måleriet. Tiden räcker inte, då den rinner ut på administration. Vill gärna ha kontakt med ett möbelföretag.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Mattdesign, som inte drevs vidare då möbelföretaget hoppade av. Eget filmprojekt ligger nere, för få, för svårt att få loss pengar. Hjälp av grupp med olika kompetenser hade varit värdefullt.*

Utbildning: *370 universitetspoäng från Konsthögskola och universitet i litteraturvetenskap, konstvetenskap, idéhistoria och filosofi. Två förberedande konstskolor på eftergymnasial nivå, tre år.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Behöver mer kunskaper i datorprogram: Final Cut, Stop Motion och att kunna göra hemsida själv.*

Samtal med konstnär nr 3, september 2009

Yrkesverksamhet: *Målare, konstskolelärare, projektledare, snickare, museitekniker, inköpare, hängning av konst.*

Hur länge igång: *Som konstnär 23 år.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid med extra försörjning som vicevärd. Brödjobb som projektledare, inköpare, tekniker med ojämna mellanrum.*

Ekonomisk form: *Enskild firma.*

Externa ledamöter, mentor: *Nej. Informella rådgivare inom vänkretsen. Aldrig haft kontakt med Almi eller Näringslivskontoret.*

Geografisk verksamhet (stad, län, landet, världen): *Sverige.*

Ateljé: *Lokal i anslutning till ateljéförening. Har ateljéstöd genom Örebro kommun. Kan inte ha hyfsad arbetslokal utan det stödet. Var drivande i införandet, som bygger på en prövad modell från Gävle.*

Samarbete med andra företag: *Arkitekter, byggföretag, textilindustri, konsthallar, gallerier, museer.*

Nätverk: *Ateljéförening, Ampok.g, KRO, BUS, KC, Svenska konstnärsförbundet.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *En aktiv konstmarknad där det köps konst och ges uppdrag och införande av avdragsrätt för inköp av konst för företag. Konstens eviga värde hindrar avdragsrätten. Designprocessen är intressant.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Lyckade genomförda offentliga uppdrag och utställningar.*

Utbildning: *Eftergymnasial konstskola, fil. kand. i kemi, biologi och geologi, möbelsnickare och slöjdläroinriktad utbildning.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Längre gedigen kurs i bildbehandling, hemsidestillverkning. Finansiering av dokumentation. Validering, gärna.*

Kommentarer: *Bra så.*

Samtal med konstnär nr 4 september 2009

Yrkesverksamhet: *Målare. Stadsdelsutvecklingsarbete med konst som metod och med ett delaktighetsperspektiv, Culture Planning, relationell konst. Dekorationsmåleri, pedagogik, teambuilding med kreativa processer. Konsult.*

Hur länge igång: *Sedan 1986, övervägande heltid sedan 1994.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid. Brödjobb korta perioder med dekorationsmåleri och pedagogik.*

Ekonomisk form: *Projektanställningar. Enskild firma med FA-skattsedel.*

Externa ledamöter, mentor: *Nej. Utvecklingsstöd för kvinnliga företagare, genom EU-projekt.*

Geografisk verksamhet: *Landet.*

Ateljé: *Ateljé i anslutning till hemmet. Örebro kommuns ateljébidrag på 2000 kr år.*

Samarbete med andra företag: *andra konstnärer, uppdrag för bostadsföretag, skolor, inredningsföretag, universitet, arkitekter, industri, kommuner och landsting, regionförbund.*

Nätverk: *KRUT, Ampok.g.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Att det fanns ett forum där näringsliv och konstnärer träffas. Konst är unikt till skillnad från mycket som massproduceras. Det är viktigt att bidra till det unika i våra gemensamma miljöer. För att detta ska kunna göras krävs en*

gemensam satsning. För att konst som kompetens ska kunna berika på flera nivåer i samhället behövs en gemensam strategi och ekonomiska resurser. Alla kreativa miljöer genom historien har uppstått när olika typer av kompetens sammanstrålat. Skapa ett forum för gemensamma projekt där konst får möjlighet att genomsyra samhället på flera nivåer.

Lyckade projekt som bör dokumenteras. Stadsdelsutvecklingsprojektet som pågår nu och tidigare liknande projekt där brukarna är involverade.

Utbildning: Två eftergymnasiala konstskolor i måleri och skulptur, universitetsstudier i konsthistoria och filosofi.

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: Projektledarutbildning. Dokument som styrker redan praktiserad erfarenhet. Dokumentation av egen metodutveckling så det kan komma andra till del.

Digitalverkstad som förr fanns här fungerade inte. Som ensamföretagare ska tid läggas på måleriet, inte all kringverksamhet.

Konstnärer har oftast ett enmansföretag. Verksamheten är nyskapande, få produkter kan säljas mer än en gång. Beställaren vill ha en unik produkt. Svårt att få bra ekonomi i verksamheten eftersom den innehåller så många olika delar. Stöd i produktutveckling, tillverkningsprocessen, marknadsföring, produktinfo, hemsidor, dokumentation. Med god ekonomi i företaget kan flera av dessa tjänster köpas, men det är en omöjlighet för de flesta. Frilansarvoden täcker inte längre uppstart och dokumentation.

Kommentarer: Ser gärna ett dynamiskt kompetenscenter där olika aktörer och olika kulturer möts på professionell bas i utvecklingsprojekt.

Samtal med konstnär nr 5 september 2009

Yrkesverksamhet: Målare, konstpedagog, föredragshållare, målerilärare för barn och för vuxna, utställningsansvarig och tekniker, inköpare, placering av konst i offentliga lokaler, curator.

Hur länge igång: Sedan 1996 med första separatutställning på kommunal konsthall.

Heltid, deltid, hobby: Heltid med periodvisa eller deltidsbrödjobb, alltid kopplade till yrkesverksamheten.

Ekonomisk form: A- och F-skattsedel, enskild firma sedan något år då inkomsterna av konst blev högre, Skatteverket uppmanade att bilda firma. Tidigare NI.

Externa ledamöter, mentor: Partner sköter bokföring.

Geografisk verksamhet (stad, län, landet, världen): Sverige.

Ateljé: Liten men billig, har kommunalt ateljéstöd. Vågar inte ta på sig större, då stödet vilar på politiska beslut. Ateljéstödet är bra form, det går till rätt verksamhet med ett fungerande kontrollsystem.

Samarbete med andra företag: Konsthallar, gallerier.

Nätverk: Ampok.g, KRO, informella kollegiala nätverk samt arrangörer som konsthallar.

I den bästa av världar, önskade kontakter: Avdragsrätt för konstinköp för företag. Vill sälja mer och få fler utsmyckningsuppdrag. Vill ha mer tid i ateljén men behålla en del av den utåtriktade verksamheten för kontakter och stimulans.

Lyckade projekt som bör dokumenteras. *Fotograferar själv utställningar med varierande resultat. Sköter egen hemsida, som är ett lyft, en ständigt öppen ateljé. För dyrbart att anlita fotograf.*

Utbildning: *4 år eftergymnasial konstskola, 40 poäng historia och något ekonomi.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Bildbehandling.*

Egen kommentar: *Ju mer tid på brödjobb, desto mindre produktion. Då man finansierar verksamheten själv utesluts möjlighet till stödåtgärder genom Kulturarbetsförmedlingen.*

Samtal med konstnär nr 6 september 2009

Yrkesverksamhet: *målare, fotograf, pedagogiskt arbete med måleri inom vård och i kursverksamhet. Hängningsuppdrag.*

Hur länge igång: *Sedan 1995 med första separatutställning.*

Heltid, deltid, hobby: *Deltid just nu med brödjobb inom psykiatrisk vård. Tiden räcker inte till måleriet och vill gå ned i tid.*

Ekonomisk form: *A-skatt plus NI.*

Externa ledamöter, mentor: *Revisor.*

Geografisk verksamhet: *Länet, Sverige, Sydeuropa.*

Ateljé: *Bra 30 kvm i ateljéhus med kollegor. Ateljéstödet möjliggör arbetslokalen.*

Samarbete med andra företag: *gallerister, konsthallar, kommissionsförsäljare, möbelföretag.*

Nätverk: *Kollegor, Ampok.g.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Kontakt med curator och mellanhand för att få mer tid i ateljén. Hjälp med dokumentation och uppdatering av hemsida. Uthyrning av konst. Utveckling av tjänsteprodukt inom pedagogik, kopplat till pågående forskning.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Pedagogiskt projekt där strokeskadade språk- tränades genom måleri.*

Utbildning: *Ett år estetisk linje folkhögskola, ett år teaterlinje folkhögskola, två år afton-skola måleri, eftergymnasial konstskola två år. Estet-filosofi 30 universitetspoäng.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Digital bildbehandling. Kom in på, men kunde inte finansiera bildterapeututbildning.*

Egen kommentar: *Regionförbundet kunde göra ett upplägg, en inventering över kunskaper. Den här basen skulle kunna finnas på fler platser. En grupp som byts ut "vartefter" skulle alltid kunna finnas för att arbeta med samarbetsidéer. Vi skulle själva kunna ha tillgång till den här informationen, så vi kan söka upp en kollega för eventuellt samarbete. Pengar ska på ett automatiskt sätt finnas att söka i enlighet med olika kunskaper, intressen, nytänkande. Museet vet jag arbetade med någon typ av hemsida för konstnärer, jag vet inte hur det där blev. En sådan sak måste ju fortlöpande skötas annars blir ju presumtiva kunder uttråkade, och går inte in igen...*

Samtal med konstnär nr 7 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Målare, skulptör, konstpedagog för barn och vuxna, teknik- och produktutveckling, digital bildbehandling och redigering.*

Hur länge igång: *Sedan 1985.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid. Aldrig haft brödjobb inom annan bransch.*

Ekonomisk form: *Enskild firma.*

Externa ledamöter, mentor: *Revisor.*

Geografisk verksamhet: *Sverige.*

Ateljé: *Bra ateljé i egen fastighet. Kommunalt hyresstöd. Viktigt, djupt tacksam över det.*

Samarbete med andra företag: *Glasbruk, metallindustri.*

Nätverk: *Ampok.g, KRO, KC-Mitt, KKV, Örebro läns konstnärsförbund, BUS.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Avdragsrätt för inköp konst för företagare. Försäljning av konst på det viset skapar kontakter och kan leda till jobb. En övergripande ansvarig kulturnämnd som förmedlar konstnärer till förskola och skola t ex. Tag in oss som entreprenörer när det talas om entreprenöriell anda.*

Gör revision på kommunens kulturverksamhet, på landstingets kulturverksamhet, på kulturarbetsförmedlingen: vad säger uppdraget, vart går pengarna. Tanken i kommunens kulturpolitiska program från 2002 var att satsa på barn- och ungdomskultur, att koppla ihop konstnärer med skola.

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *en professionell person som fotograferar ser med andra ögon, second opinion.*

Utbildning: *eftergymnasial konstskola 2 år, konsthögskola 5 år. Yrkeskurser t ex. i byggkeramik i industriprocess.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *CAD-ritning.*

Egen kommentar: *Problem med projekt är inbyggt i själva idén om att det tar slut. Ingen tar hand om utvärdering och resultat.*

Undviker att uppge yrkestitel i kontakt med sjukvården. Det är så mycket romantik förknippat med yrket att man inte syns med sina egentliga ärenden.

Samtal med konstnär nr 8 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *glaskonstnär, målare med offentliga uppdrag och utställningar. Teckning, rumsgestaltning, förmedling av konsthantverk, projektledning, gallerist.*

Hur länge igång: *21 år.*

Heltid, deltid, hobby: *heltid.*

Ekonomisk form: *enskild firma.*

Externa ledamöter, mentor: *revisor.*

Geografisk verksamhet: *Sverige.*

Ateljé: *Bra ateljé i ateljéhus. Kommunalt hyresstöd är en förutsättning, det bästa stöd som delats ut. Hade fått arbeta hemifrån annars, och gjorde så medan barnen växte upp.*

Samarbete med andra företag: *Landsting, kommuner, glasmästerier, arkitekter.*

Nätverk: *Konsthantverkscentrum, Glasakademin, Ampok.g.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Internationella kontakter, att följa upp kontakter, man tappar och hinner inte under den tid man producerar. Digitalisering av material. Lösningen är inte bara att finnas på internet. Hemsidor ska marknadsföras och hållas aktuella och användas för förmedling av någon.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *egna utsmyckningar, gjorda arbeten leder till nya jobb med bra presentationer.*

Utbildning: *Musiklinje 2 år folkhögskola, estetlinje 2 år folkhögskola, konsthögskola 5 år, glasskola på glasbruk, designassistent glasindustri, universitetskurser glas i USA.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Ständigt förnya sig tekniskt, uppdatering på nya tekniker och material.*

Egen kommentar: *Det är bra och roligt att företag använder konstnärer som i Rådhuskalendern, konstalmanackan och i samarbetet med Kinnarps. Vill arbeta i mitt yrke, inte med det som är förknippat med konstnärskap, som i sociala projekt i företag.*

Samtal med konstnär nr 9 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Målare, tecknare, skulptör, teaterdekormålare, teatersnickare, modellbyggare, konstpedagog, driver kulturhus.*

Hur länge igång: *Sedan 1974.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid.*

Ekonomisk form: *Enskild rörelseidkare, A- och F-skattsedel.*

Externa ledamöter, mentor: *Deklarationshjälp, inget övrigt, aldrig kontakt med Näringslivsbyrå eller Almi.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden.*

Ateljé: *Bra, i egen fastighet.*

Samarbete med andra företag: *Uppdragsgivare som organisationer, kommuner, Riksställningar.*

Nätverk: *Har gått ur KRO. Medlem av Skulptörförbundet, lokal bild- och konstförening, Svenska konstnärer på internet.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Tillvaron styrs av att hitta uppdrag och finansiering. Konstnärslön eller att vara sponsrad som idrottare är, skulle ge möjlighet till fler egna produktioner till glädje för många andra, också av mer experimentell karaktär. Uppdrag hålls i en säker fälla med konstnärliga kompromisser.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Uppdragsgivare dokumenterar samt egen.*

Utbildning: *Kurser måleri, 10 år på Dramatens verkstäder, möbelsnickare, plåtslagare, scenarbetare.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Om några år aktuellt med pension, men tänker fortsätta arbeta.*

Egen kommentar: *Det är otydligt idag var man vänder sig med projektidéer och ansökan om pengar. Förr hade Af Kultur Media en sådan roll. Kanske Regionförbundet kan bli en instans. Beslut ligger i så få händer.*

Det byggs och det borde finnas mängder av områden där konstnärer kan gå in med sin kompetens, som färgsättning, miljögestaltning, dekor. En kompetensbank och förmedlare med god kännedom om enskilda konstnärers kunskaper behövs. Alla kan inte allt och det är viktigt att det blir rätt person till uppdragen.

Samtal med konstnär nr 10 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *skulptör med offentliga uppdrag, utställningar, föreläsningar, kursledare i stenarbete, rådgivare åt bostadsbolag. Pedagogik för barn.*

Hur länge igång: *sedan 1984.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid.*

Ekonomisk form: *Enskild firma.*

Externa ledamöter, mentor: *Revisor. Aldrig kontakt med Almi eller liknande.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Kina, Danmark.*

Ateljé: *Bra i egen fastighet med kommunalt hyresstöd.*

Samarbete med andra företag: *Stenindustrin, där mycket förändrats, svårt att köpa råsten idag. Gjuterier.*

Nätverk: *Skulptörförbundet, Ampok.g.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Förmedlare, kontakter, nätverk. Ljusdesigner. Brainstorming i professionellt kollegium.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Presentationer från utställningar, utsmyckningar är mycket viktiga. Får hjälp av partner.*

Utbildning: *Eftergymnasial konstskola 2 år, konsthögskola 5 år, yrkesutbildningar i svetsning, stenarbete, bronsgjutning, lertegel, studieresor Italien, USA.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Bildbehandling.*

Egen kommentar: *Ingen.*

Samtal med konstnär nr 11 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Skulptör, målare, konstlärare, projektledare.*

Hur länge igång: *30 år inklusive utbildningstid.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid.*

Ekonomisk form: *A-skatt.*

Externa ledamöter, mentor: *Partner.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Europa.*

Ateljé: *Ateljé med showroom, delvis sponsrad av förvaltningsbolag i utbyte mot konst.*

Samarbete med andra företag: *Förvaltningsbolag, materialsponsorer.*

Nätverk: *Läraryrkesförbundet.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Agenter som sköter introduktion till kontakter, mentor, sponsor. Ersättningar ska betalas ut som förskott, mitt i och efter arbetes avslutande. Mandattid för dem som fördelar pengar och uppdrag.*

Är inte anmäld med verk till BUS, vill gärna ha avlastning med administration.

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Egna projekt och utställningar.*

Utbildning: *Konsthögskola 5 år.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Data grund plus bildbehandling.*

Egen kommentar: *Konstutbildningar ska ge tid för utveckling och fördjupning, inte korta projekt. Lärare ska ersättas efter utbildningsnivå och kompetens. Skola och konsthall ska vara plattform för internationellt utbyte och utveckling. Pengar ska användas att lyfta lokal konst i utställningsproduktion som kan turnera. För en 40 % provision ska kontakter och försäljning skötas. Konstnärer ska ersättas för konsultation och för arbetstid.*

Konstnärer lägger aldrig pengar på konsumtion, de investerar i produktion. Jobb genom Af Kultur ska gå till den mest kompetente för uppdraget, inte till den som varit arbetslös längst.

Samtal med konstnär nr 12 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Bildkonstnär, skulptör, arkitekt, föreläsare.*

Hur länge igång: *Över 30 år.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid.*

Ekonomisk form: *A-skatt.*

Externa ledamöter, mentor: *Nej.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Europa, Sydamerika.*

Ateljé: *Bra delad ateljé med kommunalt ateljéstöd. Bra stödform. En förutsättning för att kunna ha verksamhet.*

Samarbete med andra företag: *Forskare, industri, småföretag, kyrka.*

Nätverk: *Ampok.g, KRUT.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *kontakter förutsätter att det finns beställare. Vill helst arbeta i ateljén med olika projekt, inriktade mot utställningar och offentliga uppdrag. En vision är att ändra konstens status, det kan börja redan i skolan.*

Att inköp av konst blir avdragsgillt för företag, helt eller delvis t ex 100 000 per år.

Kontakter med curatorer och beställare av konst.

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Det finns några projekt som bör dokumenteras bättre som Kulturlaget och Sökarna.*

Utbildning: *Arkitektstudier 4 år, konsthögskola 5 år, meisterschüler 2 år, marknadsföring 1 år.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Ingen.*

Egen kommentar: *Ett regionalt nätverk skulle kunna organiseras med t ex en professionell webportal, eller databank där kompetenser, projekt, anslagstavla för tävlingar och offentliga uppdrag och andra kontakter delges och visas.*

Konsthallen eller annan ny instans skulle kunna bli centrum, magnet för konstnärerna och konstlivet i regionen.

Bygg en plattform för att väcka curatorers intresse att jobba här, skapa strukturer för att konstlivet börjar blomstra i staden så att kulturlivet flyttar hit och stannar kvar i regionen. Bättre kulturbevakning på Nerikes Allehanda.

Samtal med konstnär nr 13 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Målare, performanceartist, grafiker, ljussättare, trädgårdsanläggare, konstpedagog.*

Hur länge igång: *Sedan 1991.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid. Jobb alltid kopplade till yrkesverksamheten.*

Ekonomisk form: *A-skattsedel med NI.*

Externa ledamöter, mentor: *Nej.*

Geografisk verksamhet: *Sverige.*

Ateljé: *Bra i ateljéhus. Har kommunalt hyresstöd, en förutsättning för att kunna behålla den. Kollektiv grafikverkstad.*

Samarbete med andra företag: *Skolor, landsting och kommuner.*

Nätverk: *Ampok.g, BUS.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *-*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Ja, ett antal utställningar och pedagogiska projekt, performance.*

Utbildning: *3 år eftergymnasial konstskola, trädgårdsanläggning 1 år, yrkeskurser i ljussättning, offentlig utsmyckning.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Landskapsarkitektur, anläggning, CAD-ritning, digital bildhantering.*

Egen kommentar: *Vill ha ersättning för kringarbete med utställningar liksom semesterersättning, intyg och pensionspoäng utan att hos varje uppdragsgivare behöva fråga efter det. Man måste alltid vara på topp som frilansare, det ges ingen tid för återhämtning.*

Samtal med konstnär nr 14 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Målare, tecknare, bildlärare, kursledare för ungdomar och vuxna, processinriktad konst, jurering, inköpare.*

Hur länge igång: *Sedan 1989.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid.*

Ekonomisk form: *A-skatt och enskild näringsidkare.*

Externa ledamöter, mentor: *partner. Har haft kontakt med projektrådgivare, men vill driva sådant själv.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden, Europa, Kina.*

Ateljé: *Bra ateljé i egen fastighet. Kommunalt ateljéstöd. Bra stödform, det minsta en kommun borde ställa upp med relaterat till tillgången på uppdrag, stipendier och arbetstillfällen här.*

Samarbete med andra företag: *Gallerister, konsthallar, möbelföretag, länsteatern, symfoni-orkestern, kommuner och landsting.*

Nätverk: *Ampok.g, KRO, Svenska konstnärinnor, Örebro läns konstnärsförbund, Svenska konstnärsförbundet, DIK.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Möjlighet att söka finansiering med en projektbeskrivning. Kommun, bostadsbolag, landsting ska samarbeta i ansvaret för konst. En väl fungerande kulturnämnd med överblick över de olika konstarterna ska finnas och som ser till att uppdraget uppfylls. Utbyte och tillvaratagande av erfarenheter från andra platser och bra arbetsformer.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *En bra dokumentation av hela länet. Hemsidor ska vara lättillgängliga och marknadsföras. Egna utställningar dokumenteras av gallerist.*

Utbildning: *Konsthögskola 5 år, eftergymnasial konstskola 4, yrkesteknikkurser i muralmåleri och stenhuggeri.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Nej.*

Egen kommentar: *Skilj på hobbykonstnärer och seriöst arbetande konstnärer som valt att satsa sina liv på det här yrket, med högt risktagande och lång utbildning. Med redan höga studielån är en annan yrkesväg stängd.*

Hoppfull om vad vi konstnärer kan bidra med i samhället, som att få igång processer och belysa samhällsfrågor.

Samtal med konstnär nr 15 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Målare, tecknare, konstpedagog, curator, grafiker.*

Hur länge igång: *sedan 1983.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid. Periodvis brödjobb kopplat till yrkesverksamheten. Inhopp inom restaurangbransch och som förskolelärare.*

Ekonomisk form: *A- och F-skattsedel.*

Externa ledamöter, mentor: *Revisor. Önskar gärna mentor.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden, Europa.*

Ateljé: *En i hemmet och en i ateljéhus. Kommunalt ateljéstöd. Det ger förutom praktiskt stöd, känslan av att samhället bekräftar verksamheten. Ateljéhus ger en naturlig kontakt med kollegor.*

Samarbete med andra företag: *Organisationer, konsthallar, gallerier, möbelföretag, ålderdomshem, bibliotek.*

Nätverk: *Ampok.g, BUS, kollegor.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Bäst vore 75 % i ateljé och 25 % utåtriktat arbete. Mer resurser för material, bra arbetsmiljö och resor.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Dokumentation och hemsida är ett eget yrke, hjälp med det man inte kan själv.*

Utbildning: *Eftergymnasial konstskola 3 år, konsthögskola 2 år, yrkeskurser.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Uppdatering i tekniker, digital bildhantering.*

Egen kommentar: *konstnärens roll i samhället har förändrats. Utåtriktade projekt görs där vi plockas in för att höja produktiviteten eller vid kris.*

Regionförbundets samarbete med Konstfrämjandet visar alldeles tydligt på hur konst skapar oväntade samtal och stärker den sociala samhörigheten. Artist in residence är en utmärkt form för ömsesidigt resultat.

Samtal med konstnär nr 16 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Tecknare, grafiker, målare, skulptör, scenograf, pedagog, föredragshållare, illustratör.*

Hur länge igång: *Sedan 1976.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid. Aldrig brödjobbat inom annan bransch.*

Ekonomisk form: *Enskild firma.*

Externa ledamöter, mentor: *Gör allt själv. Partner coachar. Ingen kontakt med Näringslivs-kontor eller liknande.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Europa, Sydamerika.*

Ateljé: *Mycket bra hyrd ateljé, med kommunalt ateljéstöd. Suverän form, stöd är periodvis nödvändigt. Hyran är också subventionerad av hyresvärd, som ser positivt på konstproduktion. Lokalen används inte för försäljning.*

Samarbete med andra företag: *Tryckeri, snickeri, skogsägare.*

Nätverk: *Ampok.g, BUS, Örebro läns konstnärsförbund, Grafiska sällskapet, Örebro läns grafikgrupp, Sveriges konstföreningar.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Fler köpare, större efterfrågan, fler möjligheter att visa, hjälp med reproduktion. Efterfrågan i fler sammanhang som t.ex. teateraffischer i kraft av konstnärligt arbete.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Vissa utställningar. Dokumenterar själv. Hjälp med hemsida.*

Utbildning: *Eftergymnasial konstskola 2 år, konsthögskola 5 år. Verkstadsarbete i Frankrike ett år under en 5 årsperiod.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Datautbildning från grund. Uppdatering av yrkestekniker och material. Gärna tillsammans med kollegor.*

Egen kommentar: *Ej intresserad av stadsdelsutveckling eller relationell konst. Ser sådana projekt som socialt understöd. Konstnärernas kompetens tillvaratas inte. Har haft beredskapsarbete två gånger å 6 månader med Af Kulturs otraditionella medel för att producera utställning, mycket bra stödform. Kommunen ska inrätta stipendier.*

Samtal med konstnär nr 17 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Målare, konstlärare, hängning, konstpedagogik för utvecklingsstörda, illustratör.*

Hur länge igång: *sedan 1991.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid, periodvis brödjobb som trädgårdsmästare.*

Ekonomisk form: *FA-skattsedel.*

Externa ledamöter, mentor: *gör allt själv. Kontakt med skatteförvaltningen, om tolkningar.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, USA, Norden.*

Ateljé: *Ateljé i ateljéhus med kommunalt stöd. Bra stödform, annars går det inte.*

Samarbete med andra företag: *Möbelföretag, konsthallar, gallerister.*

Nätverk: *Ampok.g, feministiskt nätverk, BUS, inte med i fack eller a-kassa.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *En fungerande marknad.*

Riktlinjer och styrdokument ska finnas för kommunens konstverksamhet. Anslag ska vara öronmärkta och inte kunna användas till annat. Avtal ska ingås.

Många yrken lever av det konstnärer gör, de jobben kan göras av oss och arvoderas, som att marknadsföra andra konstnärer. Kompetensen hos beställaren är av avgörande betydelse, liksom respekten och intresset för konsten. Det finns en ovilja att resa sig från soffan. Det behövs kompetenser utifrån för att undvika jäv och se med ny blick. Evenemang ersätter seriös och långsiktig konstsyn.

Det fattas en yrkesgrupp, som förmedlar konst.

Lyckade projekt som bör dokumenteras: Ingen ordning alls på egen dokumentation, behöver anlita någon, men har inte råd. Men mycket kringproduktion tar intresset ifrån det egentliga uttrycket, där energin borde läggas. Fler och fler kompetenser krävs bredvid konsten, som i sig är ett språk och ska ha möjlighet att tala för sig själv. Inom vilket annat område skulle kommunen bjuda in en talare för att bygga scenen, fixa ljudet, göra pr och sedan rå med att säga något vettigt.

Utbildning: *Fil. kand. psykologi, konstvetenskap, etnologi, barns bildutveckling, trädgårdsmästare, eftergymnasial konstskola 4 år.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Bokföring, ekonomi. muraltekniker.*

Egen kommentar: *Samhället behöver mer konst och kultur, och måste börja värdera konstens värde i sig och betala för det. Det leder till arbete för konstnärer. Konstnärer har alla skyldigheter men för liten inkomst för att bli sjuk, t ex. Det finns inget skyddsnät, eller är inte*

finmaskigt nog. Det fungerar så länge billiga ateljéer finns och möjlighet att leva snålt. Gick att leva längre på pengarna för femton år sedan, idag är standarden höjd på allt utom konst. Kulturvärlden är en parallell värld.

Samtal med konstnär nr 18 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Grafiker, textilare, målare, konstnärsfackligt arbete, konstkonsulent, inköpare, pedagogik för barn och vuxna.*

Hur länge igång: *sedan 1965. Pensionär men verksam.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid med periodvisa arbeten kopplade till yrkesverksamheten.*

Ekonomisk form: *Enskild firma, A och F-skattsedel.*

Externa ledamöter, mentor: *Revisor, ingen kontakt med Almi eller liknande.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden, Europa.*

Ateljé: *bra ateljé i hemmet, och tillgång till kollektivverkstäder.*

Samarbete med andra företag: *Ramverkstad, snickeri, textilindustri, transportföretag.*

Nätverk: *BUS, KRO, Värmlands konstnärsförbund, Örebro läns konstnärsförbund. Kollektivverkstäder i landet, Ampok.g, Grafik i väst.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Näringslivet borde driva frågan om avdragsrätt för konstinköp. Konstnärer har försökt i 45 år utan att lyckas. Konsten måste få finnas som forskning och experiment, för sin egen skull. Gullspångs kommun är ett bra exempel på hur kompetensen kan tas tillvara och utveckla ett samhälle. Alla större styrelser ska ha en kulturarbetare med som tillför sin kompetens. Några organisationer kunde börja nu som pilotprojekt.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Det betyder väldigt mycket att kunna nå ut, att kulturutövarnas arbete syns, att vi finns med i ett sammanhang.*

Utbildning: *Högskola textil 2 år, konsthögskola 4 år, yrkeskurser.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Digital bildbehandling, vill kunna sköta min egen hemsida.*

Egen kommentar: *Kulturutredningens förslag med portföljmodellen, som med all sannolikhet genomförs ställer höga krav på kunskap och kännedom om kulturlivet hos regionens kulturpolitiker. De stora mottagarna blir som nu, teatrar och museer. De fria kulturarbetarna måste hitta ett sätt att hävda sig och synas. Ett regionalt nätverk typ KLYS kan vara ett sätt att nå fram. Exempel på bra stöd är ateljébidrag och kollektivverkstäder. Jag har valt "att lämna" Örebro trots både bostad och ateljé här.*

Regionen bör göra en omfattande omvärldsanalys av konstlivets villkor här. Vilka möjligheter har konstnärerna att försörja sig här, vem bestämmer vilka som får del av kakan och hur avgörs besluten kring utsmyckningsuppdragen? Frågorna är många.

Samtal med konstnär nr 19 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Konstnär, projektledare, rådgivare stadsplanering, pedagog.*

Hur länge igång: *20 år.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid.*

Ekonomisk form: *A-skatt genom faktureringsbolag.*

Externa ledamöter, mentor: *Bolagsstyrelsen. Mentor.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden, Östeuropa.*

Ateljé: *Hyfsad. Kommunalt ateljéstöd, viktigt då marknaden svänger. KKV.*

Samarbete med andra företag: *Verkstadsföretag, landskapsarkitekter, gjuterier, glasindustri, nanoteknikföretag, fastighetsägare, kyrka, kommuner.*

Nätverk: *Ampok.g, kollektivverkstäder, Örebro läns konstnärsförbund, BUS, KRO.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *Om jag blev miljonär skulle jag stoppa in pengarna i bra konstprojekt och gödsla länet! Pengar måste till för konst ska tas på allvar. Bra projekt ska skötas noga, vara transparenta och coachas.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Ja, se fråga ovan och kommentar.*

Utbildning: *Eftergymnasial konstskola 2 år, yrkeskurser.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Interaktiva tekniker, rumsgestaltning, digital bildhantering. Vidareutbildning inom yrket ger möjlighet att hänga med i konkurrensen, det är livsviktigt. Seminarier med kollegor.*

Egen kommentar: *Projekt måste följas upp med marknadsföring, dokumentation, hemsida. Kommunen nonchalerar och slarvar bort projekt av nationell betydelse. Konstnärer missar därmed spin-offeffekter och möjliga jobb.*

Jag jobbar med långsiktiga projekt. Uppföljning görs alltid utan arvode. Även kyrkan missar att marknadsföra projekt. Vår kompetens tas inte tillvara, man ignorerar konstnärlig kunskap.

Samtal med konstnär nr 20 oktober 2009

Yrkesverksamhet: *Konstnär och designer, med offentliga uppdrag, utställningar, relationell konst, interaktiv konst, stadsdelsutveckling, personalutveckling.*

Hur länge igång: *Sedan 1970 med uppehåll för utbildning.*

Heltid, deltid, hobby: *Heltid.*

Ekonomisk form: *A-skatt nu. Har haft aktiebolag tillsammans med andra i 20 år, och enskild firma.*

Externa ledamöter, mentor: *Coachning i strategiskt tänkande.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, USA, Schweiz.*

Ateljé: *Bra i hemmet, med kommunalt ateljéstöd och i samband med projekt olika lokaler på plats.*

Samarbete med andra företag: *Skinnindustri, metallindustri, reklambyrå, tryckeri, fotografer.*

Nätverk: *Ampok.g, Konstnärernas kollektivverkstad i Bohuslän, Örebro läns konstnärsförbund, KRUT, SMÅA.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *En framgångsrik företagare som mentor och coach, som är positiv till konst i samhället!*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Bearbetning av rapporter från bra samarbeten.*

Utbildning: *Eftergymnasial konstskola 1 år, yrkesskola textil, eget företag, eftergymnasial konstskola 2 år, konsthögskola 2,5 år, datautbildning.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *Lära mer paketering, försäljning, formuleringar. Återkommande träning och coachning.*

Egen kommentar: *Glappet mellan företagslivet och konstlivet är för stort. Beställarkompetensen måste bli högre. Många konstnärer arbetar idag, med bibehållen konstnärlig integritet och med samverkan som verktyg, inom nya områden som samhällsfrågor, image, varumärkesbyggande och personalutveckling. Efterlyser en modernare attityd ifråga om ersättningar.*

Går nu kurs arrangerad av Af Kultur där deltagare är mer kvalificerade än utbildarna. Vad kunde istället konstnärer utträta med de pengarna i samarbete med företag? Ett regionalt nätverk ska vara professionellt, inte socialt. Fler tillsammans är starkare, än att arbeta ensam. I samtalet kommer idéerna.

Samtal med konstnär nr 21, november 2009

Vill inte ställa upp på intervju med motiveringen att Regionförbundet ska vända sig till konstnärers organisationer, inte till enskilda aktörer och sänder ett brev till enhetschef om det.

Samtal med konstnär nr 22, november 2009

Yrkesverksamhet: *skulptör, målare, projektledare, pedagog.*

Hur länge igång: *sedan 1990.*

Heltid, deltid, hobby: *heltid, före 1990 brödjobb inom annan bransch. Är nu pensionär vilket ger en grundplåt, partner står för grundförsörjning.*

Ekonomisk form: *A och F-skatt. Nya regler med dagbok gör det lättskött.*

Externa ledamöter, mentor: *nej. Kontakt med skatteverket är lättare idag med datoriseringen. De kan inte heller momsfrågor som gäller konstnärlig verksamhet.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden, Europa.*

Ateljé: *bra i industrifastighet, hyra subventionerad av kommunalt fastighetsbolag.*

Samarbete med andra företag: *mekanisk verkstad, lokal stenindustri. Gjuteri. Viktigt att anlita företag på orten så ett utsmyckningsuppdrag genererar arbete lokalt. Varför inte lägga en miljöaspekt på konst som t.ex. gjuts i Kina.*

Nätverk: *i varje uppdrag bildas ett nätverk. Är inte längre med i konstnärsorganisationer. De är Stockholmscentrerade. Medlem av BUS, mycket bra med visningsersättning, tyvärr skattepliktigt.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *hela verksamheten hänger på personliga kontakter. Skolan ska satsa på barnens estetiska utbildning. Arbetar tillsammans med stadsträdgårdsmästare på en kreativitetspark för barn.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *uppmärksamhet på konst är bra. Lokaltidningens bevakning är okunnig och sporadisk.*

Utbildning: *eftergymnasial konstskola 3 år.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *nej.*

Egen kommentar: *kommunen agerar godtyckligt vid inköp och upphandling av konst. En gallerist som expertanlitas är jävlig. Samme gallerist har uppdrag att sköta litet nytt galleri i kommunhuset. Sedan kultursekreterartjänst försvann sköts konstfrågor av icke kunniga på kultur- och fritidsförvaltningen.*

Samtal med konstnär nr 23, november 2009

Yrkesverksamhet: *konstnär, administratör, projektledare.*

Hur länge igång: *28 år*

Heltid, deltid, hobby: *heltid. Brödjobb kopplat till yrket.*

Ekonomisk form: *enskild firma*

Externa ledamöter, mentor: *inget svar.*

Geografisk verksamhet: *Sverige.*

Ateljé: *i egen fastighet.*

Samarbete med andra företag: *ja.*

Nätverk: *4 rikstäckande.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *kinesisk landskapsarkitekt med stor ekonomisk budget.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *Karlskoga Nobel konststipendium. Konst runt Möckeln.*

Utbildning: *5 år eftergymnasiala konstskolor. 1 år på universitet.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *utbildning i CAD-program.*

Egen kommentar: *inget svar.*

Samtal med konstnär nr 24, november 2009

Yrkesverksamhet: *målare, tecknare, animatör, grafisk formgivare, workshopledare för barn och vuxna.*

Hur länge igång: *sedan 1980 som grafisk formgivare, och sedan 1994 enbart konstnärlig verksamhet.*

Heltid, deltid, hobby: *heltid.*

Ekonomisk form: *enskild firma. Har aldrig använt A-kassa.*

Externa ledamöter, mentor: *producent.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden, Europa, USA, Australien, Ryssland.*

Ateljé: *i egen fastighet, har byggt själv. Lite kallt men bra!*

Samarbete med andra företag: *ljud- och ljus tekniker, fotografer, digital bildhantering, grafiska formgivare, klippare, skådespelare, distributörer.*

Nätverk: *Norra Vätterns bild- och formkonstnärer.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *inga problem att producera mera, hur mycket som helst med produktionsstöd och finansiering.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *produktionerna i sig är en dokumentation. Svagaste punkten är distribution.*

Utbildning: *reklamskola 2 år, konsthögskola 5 år. Spridda universitetspoäng för nöjes skull.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *digital bildhantering skulle förenkla produktionsvägen och göra den billigare.*

Egen kommentar: *Medfinansiering av staten kräver oftast fler parter. Det är bökigt. Behöver hjälp med översättning och kontakter. Samarbete med Film i Örebro län gick inte så bra med en icke branschkundig projektledare. De har gått in med utvecklingsstöd men jag behöver också produktionsstöd. Måste vara rädd om egen utrustning och ställer inte längre upp på workshops för kommuner. Har fått jobb och uppdrag genom regionala kontakter. Partner del i grundförsörjningen.*

Samtal med konstnär nr 25, november 2009

Yrkesverksamhet: *offentlig utsmyckning, konsthantverk, skulptur, scenografi, pedagogik, kulturarrangör, konsulent, projektledare.*

Hur länge igång: *sedan 1982.*

Heltid, deltid, hobby: *heltid, med periodvisa brödjobb, alltid kopplade till yrkesverksamheten.*

Ekonomisk form: *enskild firma.*

Externa ledamöter, mentor: *revisor. Aldrig haft kontakt med Almi eller näringslivsråd.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Europa.*

Ateljé: *Bra i egen fastighet.*

Samarbete med andra företag: *landsting, kommuner, småföretag, Svenska kyrkan.*

Nätverk: *KIF, kooperativt nätverk – treårigt försök ej beviljat stöd men finns kvar informellt, Konsthantverkscentrum.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *konstnärer bör göra sin samhällliga värnplikt. Vår kompetens i kommunal organisation t ex gör att kulturutövare inte behöver försvara sina arvoden. Hur ska vi få skolan att förstå vinsten av att släppa in vår kompetens? Även med uppdrag från kommunen byggs lyckade kulturprojekt på enskilda lärares förmåga. Det*

är många revir som bevakas helt i onödan. Inom Skapande skola ska man först söka tillräckligt med pengar att täcka lön och sociala avgifter, tid ska dubbleras för att täcka förberedelse. Sedan ser man vad som kan utföras. Särskolan har med sina speciella barn förstått vinsten av kontinuitet istället för "roliga timmen".

Lyckade projekt som bör dokumenteras: projekt där en metod kan komma till nytta för fler. Vi ska möta den andra världen och beskriva varför och hur.

Utbildning: *eftergymnasial konstskola 3 år plus ett år i Danmark, lärling 2 ½ år.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *nej.*

Egen kommentar: *det som pågår i de norra länsdelarna liknar en långsam avrättning av kulturlivet. Vi får inget veta och har ingenting att förhålla oss till. Det behövs ett generationsskifte. De som sitter på makt, har gjort det i över trettio år. Nya människor och tankar släpps inte in.*

Samtal med konstnär nr 26, november 2009

Yrkesverksamhet: *tecknare, målare, videokonstnär, redigerare, filmare, producent.*

Hur länge igång: *sedan examen 2006.*

Heltid, deltid, hobby: *deltid, med brödjobb kopplat till utbildningen.*

Ekonomisk form: *enskild firma.*

Externa ledamöter, mentor: *mamma lär ut bokföring. Kommer att ta över själv.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Europa.*

Ateljé: *bra delad i ateljéhus i Stockholm. Inte kvalificerad för hyresstöd än.*

Samarbete med andra företag: *produktionsbolag, filmare, ljud- och ljus tekniker. Teknikuthyrningsfirmor.*

Nätverk: *kollegor, studiekamrater, arbetskamrater.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *kontakt med curatorer, konsthallar och gallerister. Som romantiker önskar jag någon visade och sålde mina teckningar och lät mig utvecklas och experimentera.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *få örebroare syns utåt, det är viktigt att få visa vad man gör. Det ger ett levande kulturklimat i en stad. Möjligheterna i Örebro är få.*

Utbildning: *eftergymnasial konstskola 3 år, lärling 2 år, konsthögskola 5 år.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *efterbearbetningsprogram till rörlig bild. Egenföretagarutbildning med marknadsföring. Hade en knapp vecka om detta under utbildningen. Information om hur man klarar sig ska vara öppen.*

Egen kommentar: *med tio års utbildning är det inte konstigt att jag saknar körkort. Kommer att gå min väg och hitta mitt formspråk. Det måste få ta tid. Det ska gå att lita på beslutsfattare. Inom kultur ska de sitta på mandattid. Open Art betyder mycket för mig som örebroare i Stockholm, men det sköts illa på bekostnad av konstnärerna. Publikt och för staden är det jättebra. Det händer för litet i Örebro och jag hade aldrig en tanke på att etablera mig där, arbetar i Stockholm och Berlin.*

Samtal med konstnär nr 27, november 2009

Yrkesverksamhet: *krukmakare och skulptör. Pedagog, curator, projektledare.*

Hur länge igång: *43 år.*

Heltid, deltid, hobby: *heltid.*

Ekonomisk form: *aktiebolag. Statlig inkomstgaranti sedan 1992.*

Externa ledamöter, mentor: *gallerist, revisor.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden, Europa, världen.*

Ateljé: *bra i egen fastighet.*

Samarbete med andra företag: *betongföretag, tegelbruk.*

Nätverk: *nej.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: en bra verksamhet är Pukebergs glasbruk, med designarkiv, privatföretag, konstnärsateljéer och Kalmar Högskolas designutbildning. En enskild person och kommun har förstått värdet av arvet.

Samtidigt som en drivande impressario får saker att utvecklas ska fördelning av medel ske i en demokratisk form. Någon eller ett råd ska ha god koll på vad konstnärerna gör, och sitta på mandattid.

Lyckade projekt som bör dokumenteras: har haft bokplaner men inte påbörjat ett så omfattande arbete. I internationell verksamhet bör man ha tryckt material, liksom hemsida.

Utbildning: *lärling 2 år, autodidakt.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *nej.*

Egen kommentar: har alltid gått min egen väg och efter så många år går verksamheten av sig självt med kontakter. Kommunen är inte intresserad, fast jag kunde bjuda tillbaka. Hade detta varit i USA skulle en mecenat gått in och gjort mitt stora hus till ett exklusivt designcenter med fina ateljéer för internationella gäster, kollegor och studenter. Ett ständigt pågående samtal utvecklar konstnärliga processer. Här kunde kommun, landsting och en Robert Weill samarbeta!

Samtal med konstnär nr 28, november 2009

Yrkesverksamhet: *grafiker, målare, bildlärare, offentliga utsmyckningar, konsult, pedagog för barn, vuxna och på konstskola, verkstadsföreståndare. Ordförande för konstnärsorganisation.*

Hur länge igång: *30 år.*

Heltid, deltid, hobby: *heltid med brödjobb kopplat till yrkesverksamheten.*

Ekonomisk form: *A-skatt med NI.*

Externa ledamöter, mentor: *nej.*

Geografisk verksamhet: *Sverige, Norden, Europa, Afrika.*

Ateljé: bra hyrd till rimligt pris. Här finns inte kommunalt ateljéstöd. Hade förut ateljé i 20 år i skolhus på landet att sköta, med trädgård.

Samarbete med andra företag: *nej*.

Nätverk: *både spontana kollegiala nätverk och mer regelbundna sådana. BUS, Värmlands konstnärsförbund, Lärarnas riksförbund.*

I den bästa av världar, önskade kontakter: *regionen ska stötta konstnärers kontakter, gärna internationella utbyten, och bistå med att hitta och söka pengar. Utbyten stimulerar flera parter, här och där.*

Lyckade projekt som bör dokumenteras: *samlingsvolymen med konstnärskap och landstingets konst gjordes för länge sedan, men värdefullare vore en serie skrifter med enskilda konstnärer, liknande Bonniers små konstböcker.*

Utbildning: *2 år eftergymnasial konstskola, 100 poäng medie- och kommunikationsvetenskap, pedagogik bild 60 poäng.*

Vilken kompletterande utbildning eller validering behöver du: *nej*.

Egen kommentar: *Här i västra delen av länet har amatörverksamheter tagit över på bekostnad av professionella utövare. Kommunal konsthall sköts på en 25 % tjänst, skolelever ställer ut. Flera privata verksdonationer kan inte tas om hand rätt. En konstnär som stöds av kommunen går under falsk flagg, det är amatörer. Grafikverkstaden, som kommunen fördömligt stöttat i trettio år, går inte att arbeta i längre. Det är delvis vårt eget fel, som släppt taget. En konsthall ska vara en motvikt och stå för kvalitet och kunnande. Kulturen har gått ned sig, ändå utsågs kommunen till årets kulturkommun 2009!*

KRUT KReativ UTveckling, EU-projekt i sex län som efter en brittisk modell kartlägger de kreativa näringarna och skall föreslå förändringar, som förbättrar villkoren för aktörer inom de kreativa näringarna.

MU I en medlemsenkät som KRO/KIF skickade ut i november 2008 uppgav 42 procent av de tillfrågade konstnärerna att de någon gång tackat nej till att medverka i en utställning på grund av att de inte haft ekonomiska möjligheter. I samband med att det nya statliga avtalet om konstnärers medverkan och ersättning vid utställning som trädde i kraft 1 januari 2009 har KRO/KIF tillsammans med föreningen Konstkonsulenterna i Sverige tagit initiativ till en landsomfattande informations- och utbildningskampanj. Huvudfinansierare är Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Kampanjens syfte är att implementera det nya statliga avtalet, kallat **MU-avtalen**, som står för medverkan och utställningsersättning.

REKO Projektet REKO diskuterar hur konstnärligt arbete värderas och vilken roll det spelar i samhället. I dialog med konstnärer, utställande institutioner, finansierare och andra utvecklas strategier för ett rikare och rättvisare konstliv. Man ska genomlysas och kartlägga produktionsförhållandena vid landets konstinstitutioner, generera nya kunskaper, förbättra villkoren för utställande konstnärer och i förlängningen höja kvaliteten på landets konstutställningar. I en databas samlas fakta med informationen för konstnärer, konsthallar, politiker och andra intresserade. Projektet vill lyfta fram de konsthallar som ger goda arbetsvillkor för konstnärer. Dessa kommer att få en REKO-märkning, som offentliggörs.

REKO ska göra konstvärlden mer transparent och öppna upp för en ny förståelse av samtidskonsten och konstnären som även inbegriper en ekonomisk kontext.

KRO Konstnärernas riksorganisation

KIF Konsthantverkare och industriformgivare

DIK Akademikerfackförbund för yrken inom dokumentation, information och kultur

SKTF Svenska kommunaltjänstemannaförbundet

SMÅA Småföretagarnas arbetslöshetskassa

SKISS Samtidskonstnärer i Samtidssamhället, hittar metoder för hur konstnärer och arbetsliv, såväl inom offentlig som privat sektor, kan samarbeta i personal-, hälso- och utvecklingsfrågor och ägs av Folkrörelsernas Konstfrämjande och drivs tillsammans med olika partners. En internationell forskarkonferens planeras till år 2010, där pågående följeforskning från SKISS står i centrum.

Af Arbetsförmedlingen.

SKR Sveriges konstföreningars riksförbund.

KC Mitt Konstnärscentrum mitt.

ALMI ALMI Företagspartner AB ägs av staten och är moderbolag i en koncern med 19 dotterbolag. Dessa ägs till 51 procent av moderbolaget och 49 procent av regionala ägare såsom landsting, regionförbund och andra regionala ägare. Dotterbolagens styrelser består av politiker och representanter från det regionala näringslivet. I de regionala bolagen bedrivs den operativa verksamheten. Moderbolagets uppgift är att svara för ledning, samordning, utveckling av verksamheten och nya tjänster samt service i koncerngemensamma funktioner.

Ampok.g Aldrig mer potta och kall gröt, ateljéförening.

TBV Tjänstemännens bildningsverksamhet.

Airis Artist in residence drivs av Skådebanan i Västra Götaland.

ÖBO Örebrobostäder AB.

USÖ Universitetssjukhuset i Örebro.

BUS Bildkonst upphovsrätt i Sverige.

- Kultur för alla. Kulturpolitiskt program för Örebro kommun 2002-12-18.
- Kultur i länet. Kulturpolitiskt program för Örebro läns landsting 2002.
- En kultur utan konstnärer? Niklas Rådström, Dagens Nyheter 2009-04-28.
- Konsten som gåva. Niklas Rådström, Dagens Nyheter 2009-04-29.
- Den ofrivillige företagaren. Nätverkstan Kultur i väst 2002.
- <http://www.innovativkultur.se/2009-10-05>
- Vänskap, en lång historia. Eva Österberg. SR P1 Tendens 31 aug 2002.
- Levande kultur i en pulserande region – kulturstrategi för Örebroregionen, Regionförbundet Örebro dnr 09-309
- <http://www.dagensamhalle.se/zino.aspx?articleID=16286> 2009-10-19
- <http://www.dagensamhalle.se/zino.aspx?articleID=16410> 2009-10-19
- <http://www.dagensamhalle.se/zino.aspx?articleID=16330> 2009-10-19
- Plötsligt var jag utpekad som högerspöke... Ingrid Elam, Dagens Nyheter 2009-09-27
- Slut för i år. Måns Ugglå, Nerikes Allehanda 2009-10-30
- KRUT Djupintervjuer med intresseorganisationer. Anna Steinvall, KRUT Uppsala 2009
- Betänkande av kulturutredningen SOU 2009:16
- Välfärdens kärna. Dagens samhälle nr 26/09
- MU vägen till ett avtal. Premiss förlag 2009
- Skuggutredningen. Vulcan 2009
- Parlören en ordbok för icke mätbara värden. Tankesmedjan det osynliga. Vulcan 2009 ISBN 978-91-633-4200-4
- Tid för kultur. Regeringens proposition 2009/10:3
- Önskekvisten. Håndbog i evaluering af teater, dans og musik. Langstedt/Hannah/Rördam Larsen. Klim 2008 ISBN 978-87-7955-366-8
- Vad vill kulturutredningen? Centrum för kulturpolitisk forskning. Högskolan i Borås 2009-03-11
- Om upplevelseindustrin. Tobias Nielsén. QNB analys & kommunikation. ISBN 91-974919-1-8
- Inte visste jag att jag var en egen sektor. Sofia Hadders. KRUT 2009-06-18
- Verksamhetsplan Regionförbundet Örebro län 2007-2010
- Konstnären nr 3 2009
- Konstnären nr 2 2009
- Kreativa sektorn i sex län. Helene Bäckström. KRUT 2009
- Konstnärerna i kulturpolitiken. Per Svensson. Konstnärsnämnden 2008- ISBN 978-91-977435-1-8
- Den ofrivillige företagaren. Nätverkstan Kultur i väst 2002
- Kreativitet och konkurrenskraft. Stockholms handelskammare rapport 2008:2
- Den kreativa sektorn. Sas/Sunnergren/Jonsson KRUT rapport 2006-03-14 Östsam
- Idén om konsten som frizon... Dan Jönsson. Dagens Nyheter 09-05-24
- Så funkade det (inte). Vanja Hermele. KRO 2009
- Makten över konsten flyttas ut i Sverige. Fredrik Söderling, Dagens Nyheter 2009-10-20